

Apotek Produktion & Laboratorier AB
ÅRS- OCH HÅLLBARHETSREDOVISNING 2019

*Vi bidrar
med läkemedel
som räddar
liv*

Välkommen till...

APLs års- och hållbarhetsredovisning
för räkenskapsåret 2019

www.apl.se

Innehåll

OM APL

Det här är APL	3
Vårt samhällsuppdrag	4
Året i korthet	5
VD-ord	6-7
Omvärld och strategi	8
Våra strategiska mål för hållbart företagande	9
Vår affärsmodell	10
Våra tjänster	11-12

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Förvaltningsberättelse	13-16
Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer	17-19
Bolagsstyrningsrapport	20-22
Styrelse	23
Ledning	24-25

FINANSIELLA RAPPORTER

Finansiella rapporter	26-35
Noter	36-46
Årsredovisningens undertecknande	47
Revisionsberättelse	48-50

HÅLLBARHET

Hållbarhetsstyrning	51
GRI-index	52-55
Bestyrkanderapport	56

Ordlista	57
----------------	----

*Vi bidrar
med läkemedel
som räddar
liv*

Läs mer om vårt samhälls-
uppdrag på sidan 4

Våra affärsområden

Vård & Apotek

Vi utvecklar och tillverkar extemporeläkemedel och lagerberedningar till vården och apoteksmarknadens aktörer.

Life Science

Vi erbjuder högkvalitativa utvecklings-, laboratorie- och tillverkningstjänster till företag inom Life Science.

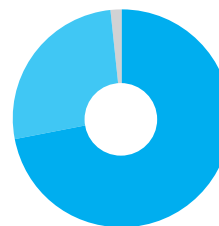
Medeltal anställda och fördelning i procent

475

Kvinnor**67%****Män****33%**

Omsättning

Mkr, exkl läkemedel i landstingsavtal per affärsområde

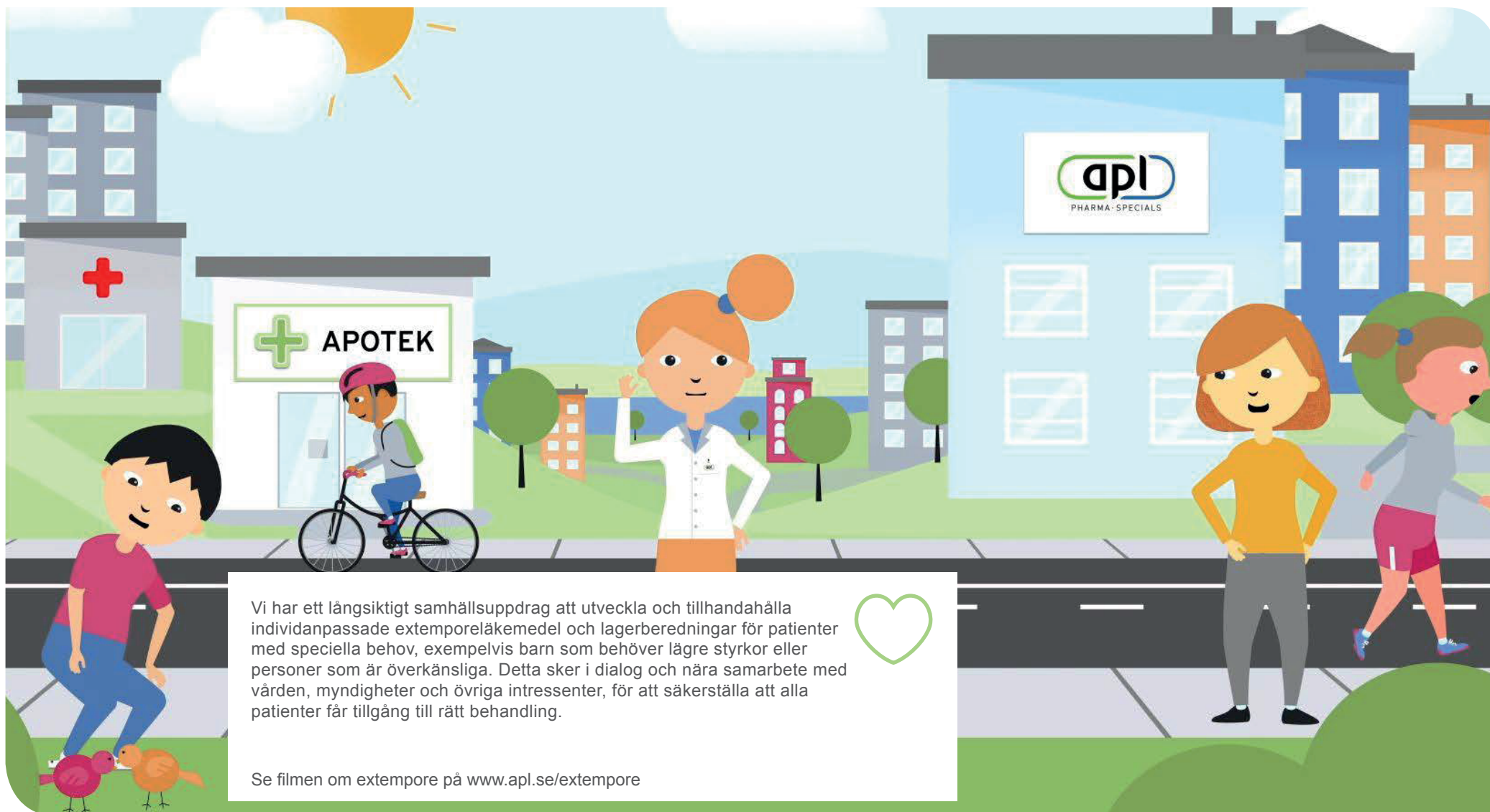

- Vård & Apotek: 455 mkr
- Life Science: 221 mkr
- Övrigt: 13 mkr

APL har fyra tillverkningsanläggningar i Sverige och huvudkontor i Stockholm.

Vårt samhällsuppdrag

Vi har ett långsiktigt samhällsuppdrag att utveckla och tillhandahålla individanpassade extemporeläkemedel och lagerberedningar för patienter med speciella behov, exempelvis barn som behöver lägre styrkor eller personer som är överkänsliga. Detta sker i dialog och nära samarbete med vården, myndigheter och övriga intressenter, för att säkerställa att alla patienter får tillgång till rätt behandling.

Se filmen om extempore på www.apl.se/extempore

Året i korthet

Resultat

1 298 mkr

Nettoomsättning

-82 mkr

Rörelseresultat

18%

Tillväxt Life Science

475

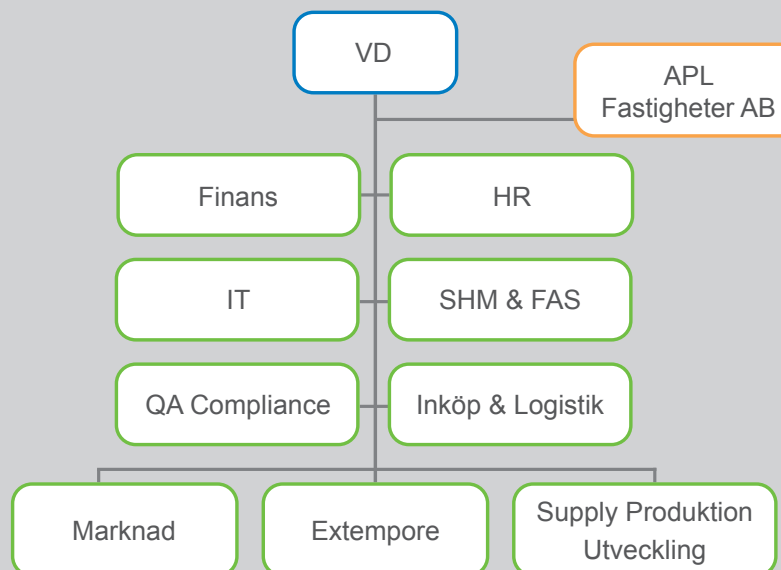
Medeltal anställda

Nyckeltal

	2019	2018	2017
Nettoomsättning, mkr	1 298	1 473	1 433
Rörelseresultat, mkr	-82	-79	-26
Resultat efter skatt, mkr	-83	-80	-25
Kassaflöde, mkr	-1	-21	22
Bruttovinstmarginal %	1	2	6
Soliditet %	24	16	27
Räntabilitet på eget kapital %	Negativt	Negativt	Negativt

Fortsatt ansträngd likviditet

Det negativa rörelseresultatet, i kombination med fortsatt stort investeringsbehov i verksamheten, har inneburit en ansträngd likviditet. APL för en dialog med ägaren om den långsiktiga finansieringen av bolaget. Under året har APL erhållit 150 mkr i kapitaltillskott från ägaren. TLV har fått i uppdrag av socialdepartementet att utreda extemporetaxan, d.v.s ersättningsnivån för samhällsuppdraget. En översyn av taxan är en förutsättning för att APL långsiktigt ska kunna leverera sitt samhällsuppdrag då nuvarande modell inte ger täckning för de kostnader som samhällsuppdraget driver. TLV lade fram sitt förslag om ny taxa den 15 januari 2020. I februari 2020 har ytterligare ett kapitaltillskott på 75 mkr utbetalats.

Förändringar i ledningen

Under 2019 skedde förändringar i APLs företagsledning. En ny VD tillträdde i april och kort därefter förstärktes ledningen med tre nya chefer; chef för QA & Compliance, IT-chef samt chef för Inköp & logistik.

Flytt av verksamheter

Vi har arbetat med utbyggnad och ombyggnad av vår produktionsansläggning i Malmö under hela året. Materialhantering och storskalig produktion flyttade från Göteborg till Malmö under november och delar av den kvarvarande verksamheten i Göteborg har flyttat in i nybyggda lokaler som APL hyr.

VD-ord

APL har ett viktigt samhällsuppdrag som tillverkare och leverantör av extemporeläkemedel och lagerberedningar för att tillfredsställa särskilda patientbehov. Vi har under året arbetat med att bygga och utveckla APL för framtiden, för att säkerställa att vi är den mest effektiva leverantören av extemporeläkemedel och lagerberedningar och ett första val i en framtida marknad med större konkurrens. APL ska också vara en konkurrenskraftig och lönsam CDMO med fokus på särläkemedel och andra nischprodukter som stödjer vår tillverkningsstrategi för samhällsuppdraget.

APLs hörnpelare

Hörnpelare i denna utveckling är att vi; sätter patienten främst, följer relevanta regelverk, fokuserar på effektivitet och ständiga förbättringar samt att vår CDMO-affär ger ett positivt bidrag. Sist men inte minst ska vi vara en attraktiv arbetsgivare och fokusera på hållbart företagande.

Förändring av extemporetaxan en förutsättning

En förutsättning för att uppfylla vår målsättning är att våra ägare ger förutsättningar för en finansiellt hållbar kompensationsmodell för vårt samhällsuppdrag. Kompensationsmodellen baseras i huvudsak på den extemporetaxa som sattes före avregleringen av apoteksmarknaden 2008. Denna taxa ger inte täckning för de kostnader som samhällsuppdraget driver och är anledningen till att samhällsuppdraget visar en förlust på 109 mkr för 2019.

Vi har under året bidragit till den utredning om ny extemporetaxa som TLV (Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket) fått i uppdrag av Socialdepartementet att genomföra. Denna utredning kom med sitt betänkande den 15 januari 2020. TLV föreslår en förändring av taxan i både struktur och nivå. APL stödjer förslaget om ändrad struktur av taxan men anser att nivåhöjningen är alltför låg för att täcka de kostnader som extemporetillverkningen genererar. Vi är också tveksamma till skrivningen kring prissättningen av lagerberedningar vilken inte bringar någon klarhet i vilka principer som skall gälla för dessa.

Vi kommer att i kommande remissrunda ge våra synpunkter på förslaget och föreslå ändringar så att förutsättningar för en effektiv leverans av samhällsuppdraget skapas.

Under 2019 har ägaren tillskjutit totalt 150 mkr i ägartillskott för att säkerställa att APL kan leverera sitt samhällsuppdrag. Detta ägartillskott har i huvudsak använts till att finansiera den löpande förelsen samt till investeringar för att säkerställa effektiv leverans av samhällsuppdraget långsiktigt. Vi räknar med att få ytterligare ägartillskott tills dess att APL uppnått en finansiellt stabil situation. Ägaren har beslutat och betalat ut 75 mkr i ägartillskott i februari 2020.

Förbättringsområden

Under 2019 har vi fokuserat på ett antal förbättringsområden för att säkerställa en patientsäker och effektiv leverans av samhällsuppdraget; regelefterlevnad, leveranser, ledning och styrning, likviditet och kostnader. Vi har under året förbättrat oss inom samtliga områden.

Men mer finns att göra, vilket ligger som bas för den strategiska plan för perioden 2020-2025 som vi också tagit fram under året. Stora förbättringar har gjorts med avseende på regelefterlevnad vilket vi fått bekräftat genom externa och interna inspektioner. Leveransläget har successivt förbättrats under året till nytta för våra kunder/patienter. Företagsledningen har förstärkts i och med att Kvalitet, Inköp och Logistik samt IT nu rapporterar direkt till företagsledningen.

Jan Erneberg
Verkställande direktör

Vi har också infört en styrnings- och uppföljningsmodell för hela företaget baserat på frekventa pulsmöten med gemensam agenda, SQLE, (Säkerhet/Hälsa/Miljö, Kvalitet, Leveranser, Ekonomi). Av förklarliga skäl har likviditeten varit i fokus för att säkerställa vår betalningsförmåga. Under året har vi bland annat förbättrat kontrollen av våra indirekta omkostnader, minskat kundfordringar och förhandlat om bättre betalningsvillkor.

Flytt av verksamhet

Under 2019 har vi också färdigställt ombyggnaden av Malmöenheten och flyttat storskalig produktion och materialhantering från Göteborg till Malmö. Delar av extemporetillverkningen i Göteborg flyttar under februari 2020 in i nya lokaler. Båda dessa aktiviteter är viktiga delar i att säkerställa APL som en effektiv leverantör av samhällsuppdraget. Vi fick inleda året med att styra upp och förändra ledningen av dessa viktiga projekt och göra en del omtag för att säkerställa att projekten skulle leverera vad som utlovats. Detta har resulterat i nedskrivning av pågående investeringsprojekt med 25 mkr som belastat årets resultat.

Hållbart företag

En av våra främsta prioriteringar är att bygga ett hållbart företag. En av hörnstenarna i detta arbete är vårt engagemang i arbetet med Agenda 2030.

APL arbetar utifrån fyra långsiktiga mål som beskrivs mer i detalj på sidan 9. Grunden i vårt uppdrag är att utveckla och tillhandahålla ett kvalitetssäkrat och medicinskt ändamålsenligt sortiment av individanpassade läkemedel.

Under 2019 blev nivån för APLs indirekta utsläpp av koldioxid oförändrad. Våra fjärrvärmeleverantörers utsläpp vid produktion av fjärrvärme ökade, medan utsläpp via våra tjänsteresor och logistiktjänster minskade med 30 procent respektive 43 procent. APLs etiska riktlinjer är tydliga och vi accepterar inte diskriminering eller korruption. Vi kommunicerar detta till chefer och medarbetare för att tydliggöra vad som gäller och vilket ansvar var och en har. APL har introducerat en visuellblåsarkanal (extern tjänst) som medarbetare kan använda sig av anonymt för att rapportera händelser.

För att ytterligare stärka vårt fokus på att bygga ett hållbart företag har vi, från och med den 2 mars 2020, inrättat en speciell organisatorisk enhet rapportering till VD med ansvar att proaktivt driva hållbarhetsarbetet.

Förbättrat resultat

Resultatet för 2019 har belastats med jämförelsestörande poster om 37 (18) mkr. Rörelseresultatet exklusive jämförelsestörande poster är -45 (-61) mkr vilket är längre än 2018. Orsaken till denna förbättring är bland annat en positiv försäljningsutveckling framförallt till kontraktskunder och av kliniskt prövningsmaterial. Totalt står dessa områden för en tillväxt på 18 procent jämfört 2018. Detta innebär att försäljningen endast reducerats med 175 mkr jämfört med 2018 trots att vi i år inte haft någon försäljning av beredningstjänster till Region Stockholm. En förbättrad försäljningsmix, strikt kostnadskontroll och produktivitetsökningar har förbättrat resultatet jämfört med 2018, rensat för jämförelsestörande poster.

Strategisk plan för perioden 2020-2025

Under året har vi utvecklat en strategisk plan för perioden 2020-2025. Målsättningen har varit att utveckla en plan för att APL ska kunna fortsätta leverera samhällsuppdraget på bästa sätt för alla intressenter. Planen bygger på att extemporetaxan revideras under 2020 och att vi utvecklar lönsamheten i resten av produktportföljen. Vi ser också många möjligheter att effektivisera vårt arbete, framförallt genom att digitalisera många administrativa processer som idag är i stort sett manuella. Med dessa förutsättningar räknar vi med att APL kommer att kunna visa positiv lönsamhet under strategiperioden.

Vi räknar inte med att extemporetaxan kommer ge full effekt under 2020 och APL kommer även i år vara beroende av ytterligare ägartillskott. Med de åtgärder som vidtagits under 2019 och fortsatt arbete med effektiviseringar prognostiserar vi ett förbättrat resultat 2020 jämfört med 2019 exklusive jämförelsestörande poster.

Jan Erneberg
Verkställande Direktör

Omvärld och strategi

Vård- och apoteksmarknaden

De huvudsakliga utmaningar och trender som påverkar vård- och apoteksmarknaden är:

- kostnadsnedskärningar och prispress
- demografiska och sociala förändringar - en åldrande befolkning,
- ökat hälso- och miljömedvetande samt
- digitalisering - nya tjänster inom vården

Vårdmarknaden präglas av offentlig upphandling med stark prispress, där APL som en av några få aktörer levererar tjänster och läkemedel till regioner. Den starka prispressen vid upphandlingar riskerar på sikt att påverka kvaliteten i de tjänster som levereras. Detta är något som vi vid våra avstämningsmöten diskuterar med de landsting och regioner som vi har avtal med.

Efterfrågan inom den totala apoteksmarknaden utvecklas positivt under 2019 och är framför allt drivet av ökad e-handel. Förutom att tillhandahålla receptbelagda läkemedel karaktäriseras apoteksmarknaden av en ökad satsning på hälsoprodukter och kosmetik. Intresset för hälsa och att ta hand om och vårda sig själv är större än någonsin. Denna hälsotrend innebär också att allt fler individer söker information och ökar sin kunskap och medvetenhet om olika sjukdomar, vilket innebär nya utmaningar i dialogen läkare/apotek och patient.

Vår senaste kundundersökning visade på mycket nöjda kunder som beställer extemporeläkemedel. 2019 har vi inte genomfört någon kundundersökning men vi har kontinuerliga uppföljningsmöten med apoteksaktörerna, regionerna och myndigheter.

APL är den ledande aktören på extemporemarknaden och levererar till alla Apoteksaktörer och regioner.

Life Sciencemarknaden

De huvudsakliga utmaningar och trender som påverkar Life Science-marknaden är:

- fortsatt konsolidering av CDMO-marknaden
- ökad trend från läkemedels- och biotechföretag att outsourca till CDMO och CRO-företag,
- tillväxten drivs av partnerskap och nya affärsmodeller samt
- nya regulatoriska krav

Den globala marknadsutvecklingen av CDMO- och CRO-tjänster är stark och marknaden bedöms ha en fortsatt positiv utveckling drivet av att läkemedels- och biotechföretag outsourcar allt mer.

Den allt snabbare teknikutvecklingen leder till ökad etablering av partnerskap och nya affärsmodeller såsom risk-sharing. Nya regulatoriska krav såsom e-verifiering eller serialisering, vilket innebär att varje läkemedelsförpackning tilldelas ett unikt nummer, införs för att förhindra försäljning av förfälskade läkemedel. Tillsammans med ökade krav på spårbarhet av tillsatsämne och rengöringsvalideringar i multiproduktanläggningar gör detta att kostnaderna ökar.

Hur dessa trender och utmaningar påverkar APL diskuterar vi med nuvarande kunder på våra Business review meetings och med potentiella kunder när vi möts på olika kongresser.

APL är väl positionerat för en ökad tillväxt som CDMO och kan dra nytta av trenderna genom ökad beläggning i våra anläggningar. Vår tillverkningskapacitet lämpar sig bäst för tillverkning av sär läkemedel och nischprodukter i små och medelstora serier.

Samhälle och myndigheter

Förväntningarna på oss som statligt bolag är höga när det gäller hållbart företagande och myndighetskrav. Vi blir ständigt kontrollerade att vi följer de regulatoriska kraven. Under 2019 har vi fokuserat extra mycket på säkerhet, hälsa och miljö.

Den rådande taxan gällande extemporeläkemedel och lagerberedningar motsvarar inte kostnaderna som tillverkningen medför då taxan baseras på ett beslut från 2008.

TVL (Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket) har under 2019 fått i uppdrag av socialdepartementet att utvärdera en justering av taxan.

APL har flera intressenter som på olika sätt påverkar och påverkas av vår verksamhet och intressentdialogen är en del av vår omvärldsanalys.

Våra strategiska mål för hållbart företagande

Utifrån ägarens förväntningar på APL som statligt bolag, vårt uppdrag, våra policyer, vår anslutning till FN:s Global Compact och deltagande i det nationella initiativet "Fossilfritt Sverige" samt våra intressenters förväntningar och egna ambitioner utifrån risker, har APL valt att prioritera 5 av de 17 globala hållbarhetsmålen.

Utifrån dessa fem mål har APL formulerat fyra långsiktiga strategiska mål för långsiktig hållbar tillväxt och lönsamhet, med sikte på 2030. De kommer vara vägledande för val av strategier, operativa mål samt GRI-indikatorer.

APLs fyra långsiktiga mål

1. Utveckla och tillhandahålla ett kvalitetssäkrat och medicinskt ändamålsenligt sortiment av individanpassade extemporeläkemedel (mål 3).
2. Skapa tillväxt med ökad produktivitet samt vara en attraktiv arbetsgivare som kontinuerligt vidareutvecklar våra medarbetares kompetens i en jämställd miljö som främjar mångfald (mål 8).
3. Minska nyttjandet av fossila energikällor och logistiktjänster samt minimera resursanvändning och utsläpp vid vår produktion (mål 12, 13).
4. Aktivt säkerställa att medarbetare och leverantörer efterlever APLs etiska riktlinjer och uppförandekod samt aktivt värnar mänskliga rättigheter med nolltolerans mot korruption och mutor (mål 8, 16).

Vår affärsmodell

Intressentdialog som skapar värde

APL har flera intressenter som på olika sätt påverkar och påverkas av vår verksamhet och intressentdialogen är en del av vår omvärldsanalys. Vi för en löpande, öppen och konstruktiv dialog med våra intressenter. Vi har till exempel ett nära samarbete med specialister, landsting och myndigheter för att säkerställa att alla patienter får tillgång till rätt behandling. Vi möter våra kunder regelbundet i avtalsförhandlingar, projekt och avstämningar. Vi genomför också regelbundna kundundersökningar och medarbetarundersökningar.

Intressentdialogen och det som är viktigt för våra intressenter, utvärderar vi i en årlig väsentlighetsanalys för att avgöra hur dessa påverkar APL som bolag.

Väsentlighetsanalysen ligger till grund för vår verksamhetsstyrning

Väsentlighetsanalysen är APLs verktyg för att särskilja de områden APL främst bör fokusera på för att skapa största möjliga värde. Väsentlighetsanalysen syftar till att identifiera de viktigaste aspekterna för vår verksamhet med hänsyn till

affärsnytta med fokus på våra intressenters förväntningar samt utvecklingen i branschen i stort. Detta avgör vilka strategiska områden vi ska arbeta med och ligger till grund för vår verksamhetsstyrning.

Strategiska områden och mål för hållbart företagande

Med fokus på våra strategiska områden och de långsiktiga hållbarhetsmålen kan vi leverera vårt samhällsuppdrag, skapa värde för våra intressenter och, inte minst, bidra till det globala hållbarhetsmålet: god hälsa och välbefinnande.

Våra strategier för hållbart företagande

Viktiga aspekter för våra intressenter

Kunder

- tillgänglighet och bemötande
- enkel beställning
- kvalitet och leveranssäkerhet

Medarbetare

- kompetensutveckling
- återkoppling
- respekt

Ägare

- hållbar tillverkning av extempore-läkemedel och lagerberedningar
- tydliga mål och avkastningskrav
- mänskliga rättigheter och antikorruption

Samhälle

- leverera individanpassade läkemedel för patienter med speciella behov efterleva lagar och andra krav

Värdet som APL levererar

Kunder

- kundservice
- elektroniskt beställningsverktyg
- regelbundna avstämningar

Medarbetare

- utveckling av grupper och ledare
- årliga planeringssamtal
- förbättrad kompetensprocess

Ägare

- långsiktiga hållbarhetsmål
- effektivisering av verksamheten
- policyer och riktlinjer

Samhälle¹⁾

- utveckling och tillverkning
- av extemporeläkemedel och
- lagerberedningar
- certifieringar

¹⁾ Samhälle inkluderar patienter, leverantörer, myndigheter och media

Vård & Apotek

APL har ett tydligt samhällsuppdrag som innebär att förse svensk sjukvård med livsviktiga läkemedel. Det är ett långsiktigt uppdrag som möter viktiga behov i samhället. När rätt substans, styrka och beredningsform saknas, eller när ett godkänt läkemedel innehåller en substans eller ett hjälpämne som patienten är överkänslig mot, då behövs ett extemporeläkemedel. Det individanpassade läkemedlet är ett komplement till godkända läkemedel och fyller även ett behov vid avregistreringar liksom när godkända läkemedel är restnoterade och inte kan ersättas av alternativ tillgänglig terapi. APL bedriver en aktiv sortiments- och förpackningsutveckling med syfte att främja patient-säkerheten och bra läkemedelsanvändning. Barn, smärta och hud är stora terapiområden där behovet av individanpassade extemporeläkemedel är stort.

Utöver det bidrar APL med läkemedel som gör det möjligt för patienter att ta sin medicin på egen hand och slippa läggas in på sjukhus. Istället kan patienterna vara hemma, nära sina anhöriga. På så sätt förbättrar APL patienternas livskvalitet och bidrar till att sänka vårdens kostnader.

Att leverera samhällsuppdraget är en ekonomisk utmaning eftersom extemporetaxan, ersättning för samhällsuppdraget, baseras på ett beslut från 2008. TLV har fått i uppdrag av Socialdepartementet att utreda extemporetaxan och anpassa den till dagens situation. APLs ambition som den ledande extemporetillverkaren i Sverige är att fortsätta stärka sin position på marknaden genom att aktivt driva utvecklingen med fokus på god kvalitet och en säkerställd patientsäkerhet.

Leverantör av beredningstjänster till landstingen

APL kan lägga ännu ett framgångsrikt år bakom sig som ansvarig för beredningstjänsten av extemporeläkemedel åt samtliga sjukhus inom Västra Götalandsregionen och Region Halland. Kontinuerliga utvärderingar visar på god kvalitet av utförandet och nöjda intressenter tack vare stort engagemang från alla inblandade.

Ett nära samarbete mellan APL och regionerna är viktigt för att vi tillsammans ska finna synergier och fortsätta effektivisera verksamheten.

Apoteken är en viktig samarbetspartner för APL

Apoteken är en mycket viktig del i distributionskedjan för att säkerställa att APLs produkter når patienterna.

I APLs uppdrag ingår att beställningsrutinerna ska vara enkla och användarvänliga och det var ett naturligt steg för oss att införa e-beställning av extemporeläkemedel för några år sedan. Sedan dess har vi lyssnat på användarna och vidareutvecklat e-beställningssystemet. Detta har mottagits positivt av kunderna vilket framgår av den senaste NKI undersökningen.

APL erbjuder följande produkter och tjänster inom Vård & Apotek:

- Extemporeläkemedel och lagerberedningar
- Cytostatikaberedning
- Produkter inom APL egna varumärken

Life Science

APL har lång erfarenhet av individanpassade läkemedel och tillverkning i mindre serier. Tillsammans med våra kunder utvecklar vi individanpassade läkemedel och kontraktstillverkar sällsynta läkemedel och andra typer av nischprodukter på ett kostnadseffektivt och konkurrenskraftigt sätt.

Vi erbjuder kontraktstjänster inom hela värdekedjan för läkemedel, från tidig klinisk utvecklingsfas till kommersiell tillverkning av registrerade produkter. Antalet aktiva Life Science-kunder är cirka 80, varav två tredjedelar är svenska.

Kontraktstillverkning

Kontraktstillverkning av läkemedel i mindre serier är ett segment med ökad efterfrågan och med goda expansionsmöjligheter för APL. Genom hög flexibilitet och nära kontakt med kunderna kan vi erbjuda behovsanpassade tjänster till företag inom Life Science-sektorn. Kontraktstillverkning bedrivs inom de flesta beredningsformer och omfattar till exempel upphandling av aktiv läkemedelssubstans, tillverkning, kvalitetskontroller och frisläppning till marknad.

Utveckling och tillverkning av kliniskt prövningsmaterial (CTM)

APL erbjuder tjänster för utveckling av kliniskt prövningsmaterial till läkemedels- och biotechföretag. Lång erfarenhet och gedigen kunskap inom formuleringsutveckling bidrar till en effektiv utveckling av läkemedel till kliniska prövningar. Tillverkning av kliniskt prövningsmaterial (CTM) sker utifrån de behov som finns för varje specifik studie.

Analystjänster

Vi utför analystjänster på uppdrag av kunder. Det kan avse olika typer av mikrobiologiska analyser, kemiska produktanalyser eller stabilitetsstudier.

APLs tjänster inom Life Science kan delas in i tre huvudområden:

- Kontraktstillverkning av läkemedel
- Utveckling och tillverkning av kliniskt prövningsmaterial (CTM)
- Analystjänster

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Apotek Produktion & Laboratorier AB, organisationsnummer 556758-1805, får härmed avge årsredovisning och koncernredovisning för räkenskapsåret 1 januari -31 december 2019.

Allmänt om verksamheten

Apotek Produktion & Laboratorier AB (APL) är ett svenskt aktiebolag med säte i Stockholm. Svenska staten äger samtliga aktier i APL. Aktiekapitalet i APL uppgår till 10 000 000 kronor fördelat på 10 000 aktier, var och en med ett kvotvärde om 1 000 kronor. Äganderollen utövas av Socialdepartementet, se bolagsstyrningsrapporten på sidan 20.

APL har ett viktigt samhällsuppdrag som tillverkare och leverantör av extemporeläkemedel och lagerberedningar för att tillfredsställa särskilda patientbehov. APL är en av Europas största tillverkare av extemporeläkemedel. APL är en etablerad kontraktstillverkare inom Life Science i Skandinavien och partner för tjänster och produkter till apotek och regioner. Bolaget har resurser för utveckling, tillverkning och analys av läkemedel. Verksamheten bedrivs vid fyra produktionsanläggningar samt vid beredningsenheter i anslutning till sjukhus.

APL bedriver värdeskapande verksamhet i flera olika segment vilka organiseras i två affärsområden; affärsområde Vård & Apotek och affärsområde Life Science. Strategin är att vara ledande tillverkare av extemporeläkemedel och lagerberedningar i Sverige samt en CDMO i Europa specialiserad på utveckling och tillverkning av läkemedel med fokus på sällsynta läkemedel och andra nischprodukter.

Bolaget ska enligt ägaranvisningar:

- i nära samarbete med specialister och förskrivare (till exempel läkare, tandläkare och veterinärer), myndigheter och andra intressenter utveckla och tillhandahålla ett medicinskt ändamålsenligt och kvalitetssäkrat sortiment av extemporeläkemedel och lagerberedningar.
- erbjuda extemporeläkemedel och lagerberedningar på likvärdiga och icke-diskriminerande villkor till samtliga aktörer som ansvarar för läkemedelsförsörjning till öppen- och slutenvården. Bolaget ansvarar därvid särskilt för att tillverka och leverera extemporeläkemedel och lagerberedningar på förfrågan från öppenvårdsapotek.
- säkerställa att information om extemporeläkemedel och lagerberedningar finns lättillgängligt, att beställningsrutiner är enkla och användarvänliga samt att leverans av extemporeläkemedel och lagerberedningar sker på ett effektivt sätt enligt överenskomna leveranstider.

Väsentliga händelser under 2019

- Nettoomsättningen för året uppgår till 1 298 (1 473) mkr och minskningen förklaras av att beredningstjänsten till Region Stockholm avvecklades under 2018. Samtidigt har försäljningen inom Life Science utvecklats positivt med en tillväxt om 18 procent och därigenom kompenserat för del av försäljningsminskningen från beredningstjänsten.
- Investeringsprojektet på vår anläggning i Malmö med syfte att flytta vår storskaliga produktion samt materialhantering från Göteborg till Malmö har färdigställts och inspektion av de nya lokalerna genomfördes av Läkemedelsverket under november månad utan några väsentliga anmärkningar. De nya lokalerna har därefter tagits i drift.

Flerårsöversikt

	2019	2018	2017
Nettoomsättning, mkr	1 298	1 473	1 433
Rörelseresultat, mkr	-82	-79	-26
Årets resultat, mkr	-83	-80	-25
Kassaflöde, mkr	-1	-21	22
Bruttovinstmarginal %	1	2	6
Soliditet %	24	16	27
Räntabilitet på eget kapital %	Negativt	Negativt	Negativt
Medeltal anställda	475	489	481

För definitioner se not 33.

- I samband med att lokalerna togs i drift gjordes en värdering av nedlagda utgifter i projektet. Bedömningen resulterade i en nedskrivning motsvarande 25 mkr som därmed har belastat årets resultat.
- Rörelseresultatet för året uppgick till -82 (-79) mkr. Rensat för jämförelsestörande poster om 37 (18) mkr uppgick resultatet till -45 (-61) mkr, d.v.s en förbättring med 16 mkr. Under året har stort fokus lagts på förstärkt styrning, ökad kostnadskontroll och fokus på likviditet och det, tillsammans med en förändrad försäljningsmix som bidrar med en positiv bruttomarginal, förklarar den förbättrade resultatutvecklingen.
- För att säkerställa att APL kan leverera sitt samhällsuppdrag har APL erhållit totalt 150 mkr i ägartillskott under året. Ägartillskotten har använts till investeringar för att säkerställa leverans av samhällsuppdraget samt för att finansiera den löpande driften. APL räknar med ytterligare tillskott från ägaren till dess att ersättningen för samhällsuppdraget har förändrats och att APL har uppnått en finansiellt stabil situation.
- Det pågår en fortsatt dialog mellan APL och ägaren kring omfattningen och utformningen av finansieringen av samhällsuppdraget på kort och lång sikt. Med anledning av detta har ägaren i slutet av året initierat en utredning med syfte att utreda APLs kort- och långsiktiga finansieringsbehov. Utredningen kommer att avrapporteras under första kvartalet 2020.
- TLV fick under våren 2019 i uppdrag från Socialdepartementet att se över utformningen av extemporetaxan. En översyn av taxan är en förutsättning för att APL långsiktigt ska kunna leverera sitt samhällsuppdrag då nuvarande modell inte ger täckning för de kostnader som samhällsuppdraget driver. TLV lade fram sitt förslag om ny taxa den 15 januari 2020. Förväntat datum när de nya föreskrifterna för extemporetaxan börjar gälla är den 1 juli 2020.
- Under hösten har arbetet med att detaljera verksamhetens långsiktiga planer fortsatt och styrelsen fattade i december beslut om APLs strategiska plan fram till och med år 2025. Målsättningen har varit att nå en långsiktigt hållbar affärsmodell och säkerställa en effektiv leverans av samhällsuppdraget. Planen bygger på att APLs ersättningsmodell för samhällsuppdraget revideras samt att det eftersatta investeringsbehovet åtgärdas.
- Agneta Edberg valdes till ny styrelseledamot vid ordinarie bolagsstämma den 24 april. Agneta ersatte Malin Forkman som lämnade styrelsen i samband med stämman.
- Jan Erneberg tillträdde som ny VD den 1 april. Jan ersatte Ulf Skough, chef Marknad, som var utsedd till tillförordnad VD under perioden januari till mars 2019.
- Aktieägartillskotten på totalt 150 mkr har kompenserat den negativa förändringen av eget kapital drivet av resultatutvecklingen och soliditeten har som en konsekvens stärkts till 24 (16) procent. Likviditetsprognoser framåt visar att ytterligare finansiering behöver tillföras APL för att kunna leverera samhällsuppdraget, genomföra nödvändiga investeringar samt amortera på långfristiga skulder.
- Ett av APLs externa lån om 95 mkr förföll den 23 december 2019. Efter omförhandling med SEB lades lånet om med en ny löptid på två år (2021) och en årlig amortering om 20 mkr/år.

Nettoomsättning

Under 2019 uppgick APLs nettoomsättning till 1 298 (1 473) mkr. Omsättningsminskningen på 12 procent jämfört med föregående år förklaras av att beredningstjänsten till Region Stockholm har avvecklats. Omsättningen till kontraktskunder och försäljning av utvecklingstjänster och kliniskt provningsmaterial har samtidigt vuxit med 18 procent jämfört med 2018 och kompenserar delvis för den minskade omsättningen av beredningstjänster.

I omsättningen från beredningstjänsten till regionerna Västra Götalandsregionen och Region Halland ingick försäljning av läkemedel för 609 (770) mkr. Nettoomsättningen exklusive försäljning av läkemedel uppgår till 689 (703) mkr, en minskning med 2 procent. Minskningen förklaras främst av att APLs avtal med Region Stockholm för beredning av läkemedel avvecklades under 2018. Intäktsökningar inom kontraktstillverkning och utveckling och tillverkning av kliniskt provningsmaterial har delvis kompenserat för minskningen från den avvecklade affären mot Region Stockholm.

Inom affärsområde Vård & Apotek ingår försäljning av extempore-läkemedel, beredning av läkemedel till landsting och andra varor och tjänster till apoteken. Försäljningen inom affärsområdet, exklusive intäkter från försäljning av läkemedel till landstingen, uppgick till 455 (506) mkr vilket motsvarade en försäljningsminskning på 51 mkr (10 procent). Försäljningen av extempore-läkemedel är oförändrad mellan åren samtidigt som intäkterna från beredningstjänsten till regionerna har minskat med 47 mkr, drivet av avvecklingen av avtalet med region Stockholm under hösten. Försäljningen av varor och tjänster till apotek har minskat med 4 mkr, framförallt drivet av att sortiments-rationaliseringar.

Affärsområde Life Science har vuxit under året och försäljningen uppgick till 221 (187) mkr vilket motsvarar en ökning med 34 mkr (18 procent). Ökningen förklaras främst av en stark tillväxt inom kontraktstillverkning som har vuxit med 32 mkr (23 procent) men även försäljningen av tjänster för utveckling och tillverkning av kliniskt provningsmaterial där tjänsterna har vuxit med 10 mkr (37 procent). Ökningen inom dessa två segment motverkades av minskningen av analysttjänster där omsättningen har minskat med 8 mkr (41 procent).

Övriga intäkter, såsom externa hyror och övriga tjänster, uppgår till 13 (10) mkr.

Rörelseresultat

Rörelseresultatet för 2019 uppgick till -82 (-79) mkr, vilket var 3 mkr lägre jämfört med föregående år. I resultatet ingår jämförelsestörande poster med totalt 37 (18) mkr. För 2019 avser de främst nedskrivning av pågående investeringsutgifter för byggnaden i Malmö (25 mkr) som därmed belastat årets resultat samt flyttkostnader och kostnader för återställande av fastighet i Göteborg. Motsvarande poster för 2018 bestod i huvudsak av kostnader för omstrukturering i Göteborg samt avsättning för ersättning till avgående VD. Justerat för de jämförelsestörande posterna har resultatet förbättrats med 16 mkr jämfört med föregående år.

Den underliggande resultatförbättringen är ett resultat av de initiativ som har vidtagits under året för att stärka kostnadsfokus och förbättra styrningen samt en förändrad försäljningsmix som har påverkat bruttomarginalen positivt.

Resultat efter skatt

Resultat efter skatt uppgick till -83 (-80) mkr.

Kassaflöde

APLs totala kassaflöde under perioden var negativt och uppgick till -1 (-21) mkr.

Kassaflödet från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital uppgick till -26 (-44) mkr. Kassaflödet försämrades genom en minskning av rörelsekapitalet med -12 (48) mkr. Det minskade rörelsekapitalet förklaras främst av minskade leverantörsskulder pga en intensivare fas i investeringsportföljen vid ingången av året jämfört med vid utgången av räkenskapsåret. Kassaflödet från den löpande verksamheten inklusive förändringar av rörelsekapitalet uppgick därmed till -38 (4) mkr netto.

Kassaflödet från investeringsverksamheten uppgick till -100

(-119) mkr, och avsåg främst investeringsprojektet för att konsolidera verksamhet till Malmö samt övriga investeringar i maskiner och utrustning samt IT miljön. Kassaflödet från finansieringsverksamhet uppgick till 138 (94) mkr och består av erhållet aktieägartillskott på 150 mkr och ett lägre utnyttjande av checkräkningskrediten om 12 mkr.

Finansiell ställning, likviditet och räntabilitet

Det egna kapitalet i koncernen uppgick till 180 (113) mkr. Förändringen motsvarar erhållet aktieägartillskott minskat med årets resultat. Soliditeten stärktes och uppgick till 24 (16) procent. Trots förbättringen är soliditeten under ägarnas målintervall på 40-50 procent. Räntabiliteten på eget kapital är i likhet med föregående år negativt. Ägarens räntabilitetsmål på eget kapital ska långsiktigt överstiga 8 procent. Sammantaget innebär årets utfall att ägarens finansiella mål inte uppnås.

Den strategiska planen beslutad av styrelsen i december syftar till att nå en hållbar affärsmodell. Planen förutsätter dock en förändring av ersättningsnivån för samhällsuppdraget samt att nödvändiga investeringar genomförs. De ekonomiska målen är långsiktiga och ska utvärderas över en konjunkturcykel motsvarande cirka fem till sju år. Förändringar i marknadsförutsättningarna eller i bolagets verksamhet kan ge anledning till en revidering av målen. Ordinarie utdelning ska långsiktigt motsvara minst 50 procent av årets resultat efter skatt. Utdelning görs under förutsättning att kapitalstruktur mål efter utdelning hamnar inom målintervallet samt med beaktande av genomförandet av koncernens strategi och investeringsbehov.

Finansnettot uppgick till -3 (-3) mkr. Totala långfristiga skulder till kreditinstitut uppgår till 290 mkr och utgörs av två lån om totalt 190 mkr i moderbolaget Apotek Produktion & Laboratorier AB samt ett lån om 100 mkr i dotterbolaget APL Fastigheter AB. Ett av APLs externa lån om 95 mkr förföll i december 2019 men lånet lades om med en ny löptid på två år. Samtliga lån är upptagna hos SEB. Säkerhet för de tre lånen utgörs av APLs

tre fastigheter belägna i Umeå, Stockholm och Malmö. APL Fastigheter AB har ställt ut säkerhet i form av pantbrev för lånen om 190 mkr i moderbolaget

Riksdagen har gett regeringen i uppdrag att under 2020 besluta om kapitaltillskott till APL om högst 75 mkr. Regeringen fattade i slutet av januari 2020 beslut om kapitaltillskottet och tillskottet betalades ut till APL den 5 februari. Utöver det pågår en dialog mellan APL och ägaren kring omfattningen och utformningen av finansiering av APLs samhällsuppdrag på kort och lång sikt. Den utredning som ägare har tillsatt och som kommer att avrapporteras under februari och mars, kommer att ligga till grund för beslutet om långsiktig finansiering.

Tillstånds- och anmälningsskyldig verksamhet

Tillstånd krävs från Läkemedelsverket för att tillverka läkemedel. APL har tillstånd att tillverka läkemedel på sina fyra produktionsanläggningar samt tillstånd att bedriva extemporeapotek på APLs anläggningar och beredningsenheter på sjukhusen i Västra Götalandsregionen och Region Halland. APLs enheter i Stockholm, Göteborg, Malmö och Umeå är anmälningsskyldiga för miljöfarlig verksamhet, det vill säga C-verksamheter. Enheterna i Malmö och Umeå har dock kvar sina tillstånd för B-verksamhet. APLs betydande miljöaspekter är energiförbrukning i form av el och fjärrvärme, indirekta koldioxidutsläpp (växthusgaser) från fjärrvärme och transporter samt avfall. Risk för utsläpp till vatten eller mark samt överträdelse av bullernivåer finns endast vid oplanerade händelser, och bedöms inte som någon betydande miljöaspekt.

Om hållbarhetsrapporten

I enlighet med ÅRL 6 kap 11§ har Apotek Produktion & Laboratorier AB valt att upprätta den lagstadgade hållbarhetsrapporten som en från årsredovisningen avskild rapport vars innehåll anges på sidan 51.

Ersättning till styrelsen

Arvodet till styrelseordföranden och övriga styrelseledamöter fastställs vid årsstämman. På årsstämman i april 2019 fastställdes att årsarvodet till styrelseordförande höjs med 5 000 kronor till 265 000 kronor och för övriga ledamöter med 3 000 kronor till 133 000 kronor.

Transaktioner med närstående parter

Bolaget har inga väsentliga transaktioner med närstående parter.

Riktlinjer för ersättning och andra anställningsvillkor

APL tillämpar de riktlinjer för anställningsvillkor för ledande befattningshavare i företag med statligt ägande som är beslutade av regeringen. Styrelsen beslutar om anställning av och anställningsvillkor för VD. Övriga ledande befattningshavare anställs av VD. Den totala ersättningen ska vara rimlig, väl avvägd, konkurrenskraftig, takbestämd och ändamålsenlig samt bidra till en god etik och företagskultur. Ersättningen ska inte vara löneledande i förhållande till jämförbara företag utan präglas av måttfullhet. Detta ska vara vägledande också för den totala ersättningen till övriga anställda. För ytterligare information om statens ägarpolicy se regeringens hemsida. Styrelsen föreslår att riktlinjerna ska vara oförändrade 2019. Lön och ersättningar till ledande befattningshavare framgår av not 7.

Förväntad framtida utveckling

APL kommer att fortsätta arbeta målmedvetet för att leverera vårt samhällsuppdrag så effektivt som möjligt. I december beslutade styrelsen om en långsiktig strategisk inriktning. En förutsättning för en långsiktig hållbar affärsmodell är att ersättningsnivån för samhällsuppdraget revideras då dagens nivåer inte ger full kostnadstäckning för de kostnader som samhällsuppdraget driver samt att nödvändiga investeringar i verksamheten genomförs. TLV fick i början av året i uppdrag att göra en översyn av extemporetaxan och TLV skickade ut

sina föreslagna ändringar av föreskriften den 15 januari 2020. Förväntat datum när de nya föreskrifterna för extemporetaxan börjar gälla är den 1 juli 2020.

Moderbolaget

Nettoomsättningen för Apotek Produktion & Laboratorier AB (APL) uppgick under året till 1 292 (1 470) mkr. Rörelseresultatet uppgick till -81 (-84) mkr. Resultat efter skatt uppgick till -74 (-53) mkr. Koncernbidrag om 15 tkr (14 mkr) har lämnats av dotterföretaget APL Fastigheter AB.

Totala kassaflödet under perioden uppgick till -1 (-21) mkr och likvida medel uppgick den 31 december 2019 till 0 (2) mkr. Kassaflödet från den löpande verksamheten uppgick till -136 (-108) mkr. Kassaflödet från investeringsverksamheten uppgick till -17 (-40) mkr. Kassaflödet från finansieringsverksamheten uppgick till 152 (127) mkr och består av minskat utnyttjande av checkkrediten 12 mkr motverkat av erhållet aktieägartillskott 150 mkr samt erhållet koncernbidrag 14 mkr.

För övrig information hänvisas till finansiella rapporter och noter avseende koncernen där moderbolaget utgör den största delen av koncernens verksamhet.

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Att på ett effektivt sätt identifiera, bedöma och hantera risker är viktigt för APLs långsiktiga affärsverksamhet. APL har utarbetat en integrerad process för hantering av risker där identifiering av risker, utvärdering och beslut om åtgärder hanteras av de personer inom företaget som har relevant operativt ansvar och erfarenhet. En riskbedömning har genomförts för att identifiera de mest väsentliga (största) riskerna för APL och resultaten har granskats och godkänts av företagsledningen. De väsentliga risker som APL hanterar kan delas in i huvudkategorierna affärs- och varumärkesrisk, operationell risk samt finansiell risk. Dessa risker och hanteringen av dessa beskrivs vidare på sid 17-19.

Styrelsens förslag till vinstdisposition

Till årsstämmans förfogande står följande vinstmedel.

Balanserad vinst:	78 492 733 kr
Aktieägartillskott:	150 000 000 kr
Årets förlust:	-74 151 652 kr
Totalt:	154 341 081 kr

Styrelsen föreslår att vinstmedlen disponeras så att i ny räkning överförs

154 341 081 kr

Totalt: 154 341 081 kr

Vad beträffar koncernens och moderföretagets resultat och ställning i övrigt, hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkningar med tillhörande noter.

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Område	Beskrivning av risk	Hantering	Riskenivå
Affärs- och varumärkesrisker			
Marknadsrisker	APL påverkas av förändringar på marknaden och ändringar i regelverk vilket kan leda till minskad marknadsandel och lägre marginaler. APL har tillhandahållandeskyldighet gällande lagerberedningar/rikslicenser som efterfrågas. När ett läkemedel registreras måste APL sluta att tillhandahålla detta vilket innebär minskad försäljning.	Vi för en löpande dialog med kunderna, samt bevakar och arbetar med prissättning relaterat till ändrade marknadsförutsättningar. Vi bevakar marknaden och uppdaterar våra prognoser.	Medel
Kontraktssamhet	APL bedriver verksamhet som CDMO (Contract Development & Manufacturing Organisation) och erbjuder utvecklings- och tillverkningsstjänster till företag inom Life Science. Kontraktmarknaden är en internationell starkt konkurrensutsatt marknad som är starkt beroende av hur den finansiella marknaden utvecklas.	Vi utvärderar nya affärsmöjligheter och utvecklar kontinuerligt befintliga affärer för att säkerställa lönsamhet och minimera risker.	Medel
Varumärke	En produkt eller tjänst som tillhandahålls av APL och inte uppfyller krav avseende kvalitet, miljö eller etik kan ha en negativ påverkan på APLs varumärke, försäljning och resultat.	APLs värdegrund och kvalitetssystem är integrerade i verksamheten. Tillsammans med instruktioner och riktlinjer ger dessa stöd för hur vi ska agera såväl internt som i relationen med kunder och leverantörer. Vi omber alla våra leverantörer att signera vår Code of Conduct (uppförandekod).	Medel

Område	Beskrivning av risk	Hantering	Risknivå
Operationella risker			
Regelverk	APLs verksamhet förutsätter särskilda tillstånd och är föremål för löpande granskning av olika tillsynsmyndigheter. Regelverken har skärpts generellt, vilket innebär ökade krav på resurser för att säkerställa att vi efterlever lagar och regler. Förändrade krav leder till en anpassning av verksamheten vilket kan bidra till ökade kostnader.	Vi bevakar och anpassar verksamheten kontinuerligt till de förändringar som sker i lagar och regelverk. Vi analyserar, utbildar och tar fram styrdokument. Vi för även dialog med tillsynsmyndigheter för att fortlöpande informera om verksamheten och säkerställa att koncernen efterlever gällande lagar och regler.	Medel
Logistik/ Distribution/ Produktion	APLs distributions- och produktionslösningar varierar beroende på försäljningskanal. En effektiv varuförsörjning för samtliga kanaler är nödvändig för att nå koncernens mål. Om någon leverantör av något skäl inte kan leverera till APL finns risk att företaget påverkas negativt och får svårigheter att genomföra sitt uppdrag. Detsamma om längre avbrott skulle uppstå till följd av skada i någon av APLs anläggningar.	Vi arbetar med förebyggande åtgärder för att ha en hög säkerhetsnivå och för att säkerställa en beredskap för hantering av avbrott i varuförsörjningen. En del i arbetet utgörs av fortlöpande analyser, utbildning samt riskbedömningar.	Medel
IT	APLs verksamhet är i hög grad beroende av en väl fungerande IT-infrastruktur. Att inte säkerställa en modern och anpassad IT-lösning kan få väsentlig påverkan. Störningar som innebär långa avbrott kan få konsekvenser på vår leveransförmåga och på sikt påverka förtroendet för APL och vårt resultat negativt.	Det sker en kontinuerlig översyn och uppgradering av IT-infrastrukturen för att säkerställa en stabil och ändamålsenlig IT-miljö som skapar värde för kunder och verksamhet. Utveckling av IT-miljön sker i nära samarbete med verksamheten och med stöd av utvalda partners.	Medel
Fastigheter	För att säkerställa tillgång till ändamålsenliga och attraktiva berednings- och tillverkningslokaler bedriver APL fastighetsförvaltning och fastighetsutveckling. Brister i denna utveckling eller otillräckligt underhållsarbete kan riskera att leda till bristande följsamhet till regelverk och medföra skador på personer eller byggnader, ökade kostnader, negativ påverkan på varuförsörjningen samt påverka värdet på fastigheter och utrustning.	Genom dialog med berörda intressenter, löpande besiktningar och investeringar säkerställer vi underhåll och fortsatt utveckling av befintliga fastigheter. Inför beslut om ny- och ombyggnationer genomförs riskanalyser.	Medel
Säkerhet/ Hälsa/Miljö	APLs verksamhet förutsätter en säker hantering vid tillverkning och distribution av våra produkter och tjänster. Brister i denna hantering kan leda till incidenter och olyckor med skada både för medarbetare och miljö.	Vi arbetar kontinuerligt inom vår verksamhet med riskbedömningar och förebyggande åtgärder. För samtliga arbetsmoment sätter vi alltid säkerheten först för att minimera riskerna för medarbetare, patient och miljö.	Medel

Område	Beskrivning av risk	Hantering	Risknivå
Finansiella risker			
Likviditet och finansiering	Risk att APL inte kan finansiera fortsatt drift av verksamheten på grund av ett negativt rörelseresultat drivet av att samhällsuppdraget inte är lönsamt i kombination med stora investeringsbehov, vilket har resulterat i ett negativt kassaflöde.	Vi arbetar långsiktigt för att förbättra rörelseresultatet och kassaflödet. Parallellt så pågår det en dialog med APLs ägare kring hur den kortsiktiga och långsiktiga finansieringen av verksamheten kan utformas. Kapitaltillskott om 150 mkr utbetalades under 2019. Ytterligare kapitaltillskott om 75 mkr har utbetalats under 2020 samt att fortsatt dialog om APL långsiktiga finansiering pågår.	Hög
Bedrägeri	Om APLs medarbetare inte följer APLs etiska riktlinjer, policyer och andra arbetsrättsliga skyldigheter kan det leda till oaktamhet och risk för bedrägeri.	Vi arbetar med förebyggande åtgärder för att säkerställa att alla medarbetare känner till våra etiska riktlinjer. Vi har en visselblåsar-funktion och följer upp detta område regelbundet.	Låg
Försäkringar	Risk att APL inte har ett ändamålsenligt försäkringsskydd för koncernens egendoms-, avbrotts- och ansvarsrisker	Vi samarbetar med försäkringsrådgivare och expertkompetens inom området. Försäkringarna tecknas med avvägd risk i förhållande till premiekostnad. Fortløpande riskbedömningar och besiktningar genomförs och utgör underlag för det skadeförebyggande arbetet.	Låg

Bolagsstyrningsrapport

På kommande sidor lämnas information om bolagsstyrning, enligt lag och svensk Kod för bolagsstyrning, för räkenskapsåret 2019. Apotek Produktion & Laboratorier AB (APL) är ett svenskt aktiebolag med säte i Stockholm. Svenska staten äger samtliga aktier i APL och äganderollen utövas av Socialdepartementet.

Bolagsstyrning

Till grund för APLs bolagsstyrning ligger tillämplig svensk rätt, statens ägarpolicy, bolagsordning samt de ägaranvisningar som ägaren beslutar om. Ägarpolicyen omfattar även riktlinjer för extern ekonomisk rapportering och anställningsvillkor för ledande befattningshavare. Av ägarpolicyen framgår även ägarens krav i ett antal policyfrågor, där företag med statligt ägande åläggs att agera föredömligt bland annat inom jämlikhet, miljö och arbetsmiljö. Svensk kod för bolagsstyrning (Koden) utgör en del av ägarpolicyen. Avvikelse från ägarpolicyen samt koden redovisas nedan.

Avvikelse från Statens ägarpolicy samt Koden

APL följer statens ägarpolicy och riktlinjer och tillämpar Koden för bolagsstyrning med följande undantag:

- Statens riktlinjer:** Årsredovisning och delårsrapporter ska upprättas i enlighet med internationella redovisningsstandarder (IFRS)
Avvikelse: Årsredovisning och delårsrapporter följer svensk redovisningslagstiftning (K3) men är inte upprättade i enlighet med IFRS.
Förklaring: Styrelsen har beslutat att APL, baserat på bolagets storlek, ej ska tillämpa IFRS regelverk.
- Statens riktlinjer:** Bolagen ska avlämna delårsrapporter kvartalsvis.
Avvikelse: APL offentliggör endast halvårsrapporter.
Förklaring: Beslut av styrelsen att halvårsrapportering är tillräckligt baserat på bolagets storlek.

- Koden:** Styrelsen ska inrätta ett revisionsutskott som består av minst tre ledamöter.
Avvikelse: Styrelsen har beslutat att inte inrätta något revisionsutskott.
Förklaring: Revisionsutskottets uppgifter fullgörs av styrelsen.
- Koden:** Styrelsen ska inrätta ett ersättningsutskott.
Avvikelse: Styrelsen har beslutat att inte inrätta något ersättningsutskott.
Förklaring: Ersättningsutskottets uppgifter fullgörs av styrelsen.
- Koden:** Bolaget ska ha en valberedning.
Avvikelse: Ingen valberedning finns.
Förklaring: Ingen valberedning finns då nominering av Styrelseledamöter sker enligt en nomineringsprocess i enlighet med ägarpolicyen.
- Koden:** Styrelseledamot ska vara oberoende i förhållande till bolagets större ägare.
Avvikelse: Ingen redovisning av ledamöternas oberoende sker.
Förklaring: Syftet med regeln är i huvudsak att skydda minoritetsaktieägare. Skydd för minoritetsägare är dock inte aktuellt i styrningen av APL. APL har endast en ägare och redovisning av styrelseledamöternas oberoende är därför inte relevant.

Bolagsstämma

Bolagsstämman är aktiebolagets högsta beslutande organ genom vilken ägaren utövar sitt inflytande över bolaget. Förutom ägaren har riksdagens ledamöter rätt att delta vid stämman och allmänheten ska ges möjlighet att närvara. Årsstämman utser styrelse och styrelsens ordförande, beslutar om arvode till styrelse och revisorer, fastställer resultat- och balansräkning, vinstdisposition samt övriga ärenden som

ankommer på årsstämman enligt aktiebolagslagen, bolagsordningen och statens ägarpolicy.

APLs årsstämma hölls den 24 april 2019. Agneta Edberg valdes till ny styrelseledamot. Agneta ersatte Malin Forkman som lämnade styrelsen i samband med stämman. Övriga styrelse ledamöter omvaldes vid stämman.

Nomineringsprocessen

Kodens regler om tillsättning av valberedning samt om beredning av beslut om nominering av styrelseledamöter och revisorer ersätts i statligt ägda bolag av enhetliga och gemensamma principer för en strukturerad styrelsenomineringsprocess. Syftet är att säkerställa en effektiv kompetensförsörjning till bolagens styrelser. Regeringens mål är att styrelserna ska ha hög kompetens som är väl anpassad till respektive företags verksamhet, situation och framtida utmaningar. Ledamöterna förväntas ha hög integritet och motsvara de krav på gott omdöme som förväntas av företrädare för staten. Urvalet av ledamöter görs utifrån en bred rekryteringsbas med beaktande av statens ägarpolicy som inkluderar mångfaldspolicy. När processen avslutats ska nomineringar offentliggöras enligt Koden. Genom ett enhetligt och strukturerat arbetssätt tillförsäkras kvalitet i hela nomineringsarbetet.

APLs stämmoprotokoll, bolagsordning och ägaranvisningar finns tillgängliga på bolagets hemsida www.apl.se. Årsstämman 2020 hålls den 28 april 2020 i Stockholm.

Styrelsens uppgifter

Styrelsen svarar för bolagets organisation och förvaltning av bolagets angelägenheter och definierar samt övervakar löpande tillsammans med verkställande direktören APLs vision, affärsidé, drivkraft och värderingar. Styrelsen ska tillse att bolaget har en god intern kontroll, fortlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation och fortlöpande kontrollera att VD fullgör sitt ansvar för den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar samt bolagets strategiska affärsplan, policyfrågor med mera. Styrelsen fastställer årligen en arbetsordning för sitt eget arbete. Styrelsen fastställer en skriftlig instruktion som reglerar ansvarsfördelning mellan styrelse och VD samt vilken information som ska rapporteras till styrelsen.

APLs verksamhet är organiserad i två affärsområden: affärsområde Vård & Apotek och affärsområde Life Science. Varje affärsområde stödjer kundens affärsprocess och erbjuder ett brett utbud av produkter, tjänster och lösningar. Affärsområdena stöds av två leveransorganisationer, småskalig respektive storskalig varuförsörjning samt relevanta stabsenheter. Respektive organisationsenhet har det operativa ansvaret för sin verksamhet. Det finns policyer och instruktioner för att säkerställa att frågor av väsentlig betydelse underställs verkställande direktören och/eller styrelsen.

Styrelsens sammansättning

Styrelsen har under 2019 bestått av fem ledamöter som utses av bolagsstämman samt en ledamot och en suppleant som utses av arbetstagarorganisationerna. Vid inledningen av året hade arbetstagarorganisationerna utsett en ledamot och suppleant. Detta förändrades under året och vid utgången av året hade arbetstagarorganisationerna utsett två ledamöter och en suppleant.

Vid årsstämman omvaldes styrelseledamöterna: Johan Assarsson, Britt Hansson, Eugen Steiner samt Ulf Tossman. Agneta Edberg valdes in i styrelsen och Malin Forkman lämnade styrelsen vid stämman. Stämman valde Johan Assarsson till styrelsens ordförande.

Styrelsens ledamöter presenteras närmare på sidorna 24. Arvoden till styrelsens ledamöter anges i förvaltningsberättelsen och framgår av not 6.

Styrelseledamöternas ställning

De ledamöter som valts av ägaren anses vara oberoende i förhållande till bolaget och dess ledning. Ingen av de bolagsstämmovalda ledamöterna, eller någon av deras närstående, innehar några finansiella instrument i bolaget. I statens ägarpolicy klargörs att nomineringar till styrelsen offentliggörs enligt Kodens riktlinjer med undantag för redovisning av oberoende förhållande till större ägare, av skälet att något minoritetsintresse inte behöver skyddas i statligt helägda bolag.

Styrelsens ordförande

Ordföranden ska säkerställa att styrelsens arbete bedrivs effektivt och i enlighet med ägarens anvisningar, vilket bland annat omfattar ansvaret att leda styrelsearbetet, ansvara för kontakten med ägaren i ägarfrågor och förmedla ägarens synpunkter. I ansvaret ingår också att efter samråd med verkställande direktör fastställa förslag till dagordning och se till att styrelsen får tillfredställande informations- och beslutsunderlag. I rollen som styrelseordförande åligger också ett samordningsansvar. Det innebär att när bolaget står inför särskilt viktiga avgöranden ska styrelsen genom styrelseordföranden skriftligen samordna sin syn med företrädare för ägaren. Det är styrelsen som ska ta initiativ till och bedöma i vilka fall samordning ska ske genom styrelseordföranden inför ett visst styrelsebeslut. Ordföranden svarar också för att styrelsen genomför utvärdering av det egna arbetet.

Styrelsens arbete 2019

Styrelsen höll sammanlagt 10 möten under 2019, varav ett konstituerande, åtta ordinarie, ett extrainsatta styrelsemöte (par capsulam) på grund av affärsbeslut samt ett ordinarie per capsulam möte för beslut om halvårsrapport.

Datum för styrelsemöte Huvudämne

2020-02-06	Bokslutskommuniké
2019-03-18	Affärsbeslut, per capsulam
2019-04-01	Årsredovisning
2019-04-24	Årsstämma, konstituerande
2019-06-04	Affärsbeslut
2019-06-28	Strategi och affärsbeslut
2019-08-12	Delårsrapport kvartal 2, per capsulam
2019-09-05	Affärsbeslut
2019-10-25	Affärsbeslut
2019-12-18	Budget, strategi

Styrelsemedlemmar har deltagit på styrelsemöten under 2019 enligt följande: Styrelsemedlemmar har deltagit på styrelsemöten under 2019 enligt följande: Johan Assarsson 10/10 möten, Britt Hansson 10/10 möten, Eugen Steiner 10/10 möten, Ulf Tossman 9/10 Möten, Agneta Edberg 5/7 möten (invald vid bolagsstämman 24 april) samt Malin Forkman 3/3 möten (lämnade styrelsen i samband med bolagsstämman 24 april).

Utvärdering av styrelsens och verkställande direktörens arbete

Regelbunden och systematisk utvärdering utgör grunden för bedömning av styrelsens och VD:s prestationer och för en fortlöpande utveckling av deras arbete.

Styrelsen ska årligen genom en systematisk och strukturerad process utvärdera styrelsearbetet med syfte att utveckla styrelsens arbetsformer och effektivitet.

Styrelsen ska fortlöpande utvärdera VD:s arbete. Minst en gång per år ska styrelsen särskilt behandla denna fråga, varvid ingen från bolagsledningen ska närvara.

Ersättnings- och revisionsutskott

Styrelsen har beslutat att inte inrätta ersättnings- och revisionsutskott då uppgifterna bedöms kunna fullgöras av styrelsen.

Revisorer

Ansvar för val av revisorer för företag med statligt ägande ligger hos ägaren. Revisorerna utses på årsstämman med uppgift att granska bolagets finansiella rapportering samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning av bolaget.

Revisionsbolaget KPMG AB med huvudansvarig revisor Ingrid Hornberg Román är valda till och med årsstämman 2020. Revisorernas oberoende ställning säkerställs av lagstiftning och interna och externa yrkesetiska regler.

Verkställande direktör och företagsledning

Styrelsen utser verkställande direktör i bolaget som ansvarar för den löpande förvaltningen inom de ramar som styrelsen fastslagit. VD utser övriga medlemmar i företagsledningen. VD ansvarar för att hålla ordförande kontinuerligt informerad om väsentliga händelser och organiserar bolaget så att ändamålsenlig styrning och kontroll av verksamheten uppnås.

Ansvarsområden och rapporteringsinstruktion regleras närmare i den av styrelsen beslutade VD-instruktionen. Företagsledningen leds av VD och sammanträder varannan vecka med uppehåll för juli månad, för att driva och följa upp verksamheten. Uppföljning av verksamheten sker bland annat genom veckovisa operativa möten, månatliga finansiella rapporter och styrkort, samt vid månadsvisa strategiska genomgångar.

Ledningen bestod vid utgången av 2019 av nio medlemmar, varav tre kvinnor och sex män. Ledningen presenteras närmare på sidan 24-25.

Antagna ersättningsprinciper och anställningsvillkor för verkställande direktör och övriga ledande befattningshavare

I enlighet med statens ägarpolicy och Koden lägger styrelsen fram förslag till principer för ersättning och andra anställningsvillkor för ledande befattningshavare för godkännande av årsstämman.

APL tillämpar statens riktlinjer för ersättning och andra anställningsvillkor för ledande befattningshavare i företag med statligt

ägande som är beslutade av regeringen den 22 december 2016. Riktlinjerna finns tillgängliga på regeringens webbplats www.regeringen.se. Styrelsen beslutar om anställning av och anställningsvillkor för VD. Företagsledning anställs av VD efter samråd med styrelsens ordförande.

Lön och ersättningar till APLs ledande befattningshavare framgår av not 7.

Verksamhetsstyrning

Utifrån de förutsättningar som lämnas av ägaren på årsstämman samt ägaranvisningar utarbetar företagsledningen årligen en strategisk plan och budget som fastställs av styrelsen.

Rapport om intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen

Styrelsens ansvar är att tillse att APLs organisation är utformad så att bokföring, medelsförvaltning och bolagets ekonomiska förhållanden i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Det innebär att APL ska ha en process som strävar efter att uppnå en tillförlitlig finansiell rapportering, ändamålsenlig och effektiv verksamhet och efterlevnad av tillämpliga lagar och förordningar.

Kontrollmiljö

De värderingar som styr bolaget finns i ett antal policyer som beskriver APLs förhållningssätt. Utöver policyer finns även riktlinjer och instruktioner som ger närmare vägledning till bolagets medarbetare. Dessa publiceras på bolagets intranät och dokumenthanteringssystem som bolagets medarbetare har tillgång till. I gällande arbetsprocesser finns inbyggt maskinella och manuella kontroller i syfte att förebygga, upptäcka och korrigera fel. Dessa kontroller finns beskrivna i ett ledningssystem.

APL har en centraliserad ekonomi- och personalfunktion vilket innebär att många kontrollaktiviteter utförs på central nivå. Exempel på sådana kontroller är kontoavstämningar, värdering av resultat- och balansposter, kontroll av fakturor, finansiell uppföljning samt granskning och kontroll av utläggs- och reseräkningar. Varje månad analyseras det ekonomiska resultatet samt operativa nyckeltal. Uppföljningen görs på ett standardiserat och strukturerat sätt.

Företagsledningen följer veckovis utvecklingen av likviditeten och kundfordringar och har månadsvisa uppföljningar av resultat i styrkortet samt utfall mot planerad budget och prognos. Kvartalsvis sker en utvärdering av det integrerade ledningssystemet för kvalitet, miljö och hållbar utveckling samt att ekonomi, IT, brandskydd och säkerhet fungerar på ett tillfredsställande sätt.

Intern kontroll

Intern kontroll har integrerats inom ramen för den månadsvisa uppföljningen kompletterat med särskilda kontroller inom utvalda områden. Viktiga delar i APLs kontrollstruktur är kontroller avseende godkännande av affärstransaktioner (attestinstruktioner) samt lathundar och bokslutsinstruktioner. Därutöver finns kontroller avseende bokslutsprocessen och processerna för delårsbokslut och årsredovisning som tar hand om mer unikt förekommande risker för fel i den finansiella rapporteringen. Sammantaget syftar detta bland annat till att begränsa risken för väsentliga fel i den finansiella rapporteringen.

I syfte att upprätthålla en hög informationssäkerhet finns regler och riktlinjer upprättade avseende tillgänglighet, riktighet, sekretess och spårbarhet i affärssystemet. APL har inte någon internrevisionsfunktion. Styrelsen bedömer att befintliga strukturer för uppföljning och utvärdering ger ett tillfredsställande underlag.

Information och kommunikation

APL har informations- och kommunikationsvägar som syftar till att främja fullständighet och riktighet i den finansiella rapporteringen. Förändringar kommuniceras till berörda funktioner och verksamheter via e-mail, intranätet samt via möten.

Ytterligare information om bolagsstyrning

På APLs webbplats, www.apl.se, under fliken Om APL finns en särskild avdelning för bolagsstyrningsfrågor vilken bland annat innehåller:

- APLs bolagsordning och ägaranvisningar
- Information om ersättningar i APL samt utvärdering av riktlinjerna för ersättning till APLs ledande befattningshavare avhandlas årligen på bolagsstämman.
- Uppgifter om styrelseledamöter och företagsledning

Styrelse

Johan Assarsson

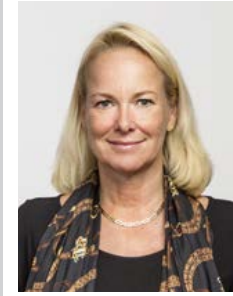
Ordförande
Seniorkonsult

Född 1962. Fil.kand. Tidigare VD Inera. Dessförinnan landstingsdirektör i Kalmar län och regiondirektör i Västra Götalandsregionen. Har haft flera ledande uppdrag inom verksamhetsutveckling och som hälso- och sjukvårdsstrateg i Region Skåne. I APLs styrelse sedan 2010.

Agneta Edberg

Ledamot
VD A Edberg Consulting AB

Född 1956. Utbildad inom Mikrobiologi och Biomedicinsk analys med gedigen erfarenhet inom Life Science-industrin och styrelsearbete i Life Science-bolag. Agneta är aktiv i en rad styrelser som ordförande i bl. a. CathPrint AB, Idogen AB, Likvor AB, A+ Science och landstingsägda AISAB samt ledamot i bl. a. CellProtect Nordic Pharmaceuticals AB, Svenska läkemedelsförsäkringen och TSS AB. Hon arbetar inom flera strategiska initiativ på uppdrag av Vinnova, bland annat för utvecklingen av ATMPs, avancerade biologiska läkemedel i Sverige, som medlem i styrelsen för CAMP-konsortiet. I APLs styrelse sedan 24 april 2019.

Britt Hanson

Ledamot
VD och koncernchef OK
ekonomisk förening

Född 1966. Civilekonom med lång erfarenhet från ledande befattningar i OKQ8-koncernen, bl a som CFO för OKQ8 och VD för OKQ8 Bank. Hon har också varit Nordisk CFO för McDonald's. Ordinarie styrelseledamot i bl a Folksam Liv, OK-Q8 AB, KFO, SEKAB BioFuels & Chemicals AB och KF. I APLs styrelse sedan 2012.

Eugen Steiner

Ledamot
Partner HealthCap

Född 1954. Legitimerad läkare och Dr. Med. Sci. Arbetar i företagsledande ställning i Life Science-bolag sedan 1987. Dessförinnan tjänstgjorde han som läkare och forskare. Deltar i Karolinska Institutet Innovations AB. I APLs styrelse sedan 2010.

Ulf Tossman

Ledamot
Ordförande iCellate Medical AB

Född 1956. B.Sc och Dr. Med Sci. från Karolinska Institutet med lång erfarenhet från olika exekutiva tjänster inom både svensk och tysk läkemedelsindustri. Har varit partner i InnovationsKapital med inriktning mot hälsovårdssektorn och då bland annat som ordförande i Isconova. Tidigare även Senior Investment manager i Swedfund med ett flertal styrelseuppdrag bland annat inom Life Science, exempelvis Global Medical Investments och Gamma Knife Center, Cairo. Medgrundare och tidigare ordförande i Coala Life AB. I APLs styrelse sedan 2015.

Susann Danielsson

Arbetsagarrepresentant ordinarie

Läkemedelstekniker, Produktion Umeå
Född 1961. Vald av Unionen.

Erik Strandmark

Arbetsagarrepresentant ordinarie

Farmaceutisk utredare, Extempore Göteborg. Född 1986. Vald av SACO

Ledning

Jan Erneberg

VD

Född 1952. Civilingenjör. Jan har lång erfarenhet av Life Science-branschen och har bland annat varit ansvarig för Global Operations inom GE Healthcare och Divisionschef på Pharmacia Biotech AB. Jan har även arbetat som managementkonsult inom sjukvård och Life Sciences. VD för APL från och med 1 april 2019.

Ulrika Königsson

CFO

Född 1971. Civilekonom. Ulrika har bred erfarenhet från ledande befattningar som CFO, Business analyst och Business controlling inom AstraZeneca. Ulrika kommer närmast från en befattning som CFO för teknikföretaget Knightec. Hon har även arbetat som revisor och managementkonsult på KPMG. Anställd och i ledningen sedan augusti 2017.

Ulf Skough

Marknad

Född 1959. Civilekonom. Ulf har bred erfarenhet från ledande befattningar på läkemedelsföretag och CRO-företag. Han har tidigare arbetat på ledande positioner nationellt och internationellt på stora läkemedelsföretag, bland annat som landschef för de baltiska länderna på Schering-Plough och affärsområdeschef och internationell marknadsdirektör på Pharmacia. Anställd och i ledningen sedan 2013.

Tobias Larsson

IT

Född 1981. Civilingenjör Industriell ekonomi. Tobias har en bred erfarenhet av APL med verksamhetsutveckling i fokus. Han har arbetat inom tillverkning och supply chain och som chef för logistik och IT. Anställd sedan 2008 och i ledningen sedan augusti 2019.

Inger Bergman

QA & Kvalitet

Född 1963. PhD Mikrobiologi, Fil kand Kemi. Inger har haft ett flertal chefsbefattningar på APL inom kvalitet. Anställd sedan 2001 och i ledningen sedan augusti 2019.

Jamal Fegghi

Extempore

Född 1962. Apotekare. Gedigen meritlista från anställningar inom Apoteket AB, bland annat som apotekschef för sjukhusapoteket Karolinska Universitetssjukhuset i Solna och som apotekschef för sjukhusapoteket Danderyds sjukhus. Jamal har även varit ansvarig för Läkemedelssupport och kliniska prövningar. Chef för APL Kundservice 2013-2017. I ledningen sedan 2017.

Kia Frenssen

Supply, Produktion & Utveckling

Född 1965. Apotekare. Kia har en bred erfarenhet från ledande befattningar inom läkemedelstillverkning och kvalitetssäkring som linjechef och i seniore globala roller inom Astra/AstraZeneca. Chef Extempore 2011-2017. Chef Supply, Produktion & Utveckling sedan 2017. Anställd och i ledningen sedan 2011.

Peter Hedlund

Fastighet & Anläggning samt Säkerhet, Hälsa & Miljö

Född 1961. Civilingenjör och teknisk licentiatexamen i kemiteknik. Peter har mångårig erfarenhet av ledande befattningar från läkemedelsindustrin. Han har arbetat i olika roller inom AstraZeneca, bland annat som kvalitetschef QA/QC, fabrikschef, chef för verksamhetsutveckling och chef för säkerhet, hälsa och miljö. Anställd och i ledningen sedan 2013.

Patrik Glimvert

Inköp & Logistik

Född 1985. Civilingenjör. Patrik har erfarenhet av ledande befattningar inom både inköp och logistik på APL. Patrik har bred erfarenhet inom supply chain och kommer närmast från teknikkonsultbolaget ÅF med uppdrag inom flera stora tillverkande bolag. Anställd sedan 2014 och i ledningen sedan augusti 2019

Resultaträkning - koncernen

Belopp i tkr	Not	2019	2018
Nettoomsättning	3	1 298 188	1 473 103
Kostnad för sålda varor		-1 283 565	-1 441 564
Bruttoresultat		14 623	31 539
Försäljningskostnader		-9 877	-12 272
Administrationskostnader	5	-86 979	-96 572
Övriga rörelseintäkter	4	1 229	2 519
Övriga rörelsekostnader		-660	-4 476
Rörelseresultat	6,7,8	-81 664	-79 262
<i>Resultat från finansiella poster</i>			
Ränteintäkter och liknande resultatposter	9	245	12
Räntekostnader och liknande resultatposter	10	-3 539	-3 163
Resultat före skatt		-84 958	-82 413
Skatt på årets resultat	12	1 796	2 363
Årets resultat		-83 162	-80 050
Hänförligt till	20		
Moderföretagets aktieägare		-83 162	-80 050
Innehav utan bestämmande inflytande		-	-

Balansräkning - koncernen

Belopp i tkr per 31 december	Not	2019	2018
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>			
Balanserade utgifter för utvecklingsarbeten och liknande arbeten	13	27 185	30 826
		27 185	30 826
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Byggnader och mark	14	282 679	153 483
Inventarier, verktyg och installationer	15	110 198	85 534
Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar	16	9 411	118 811
		402 288	357 828
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Andra långfristiga värdepappersinnehav		1	1
Andra långfristiga fordringar		18	18
		19	19
Summa anläggningstillgångar		429 511	388 673

Belopp i tkr per 31 december	Not	2019	2018
Omsättningstillgångar			
<i>Varulager m m</i>			
Råvaror och förnödenheter		75 329	89 170
Varor under tillverkning		7 245	4 342
Färdiga varor och handelsvaror		44 485	43 107
		127 059	136 619
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		138 588	147 372
Aktuell skattefordran		7 513	8 072
Övriga fordringar		15 072	23 012
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	19	19 543	12 507
		180 716	190 963
<i>Kassa och bank</i>			
Kassa och bank		1 233	1 993
		1 233	1 993
Summa omsättningstillgångar		309 008	329 575
SUMMA TILLGÅNGAR		738 500	718 248

Balansräkning - koncernen

Belopp i tkr per 31 december	Not	2019	2018
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
<i>Eget kapital</i>	20, 21		
Aktiekapital		10 000	10 000
Balanserat resultat inkl årets resultat		170 211	103 373
Eget kapital hänförligt till moderföretagets aktieägare		180 211	113 373
Innehav utan bestämmande inflytande		-	-
Summa eget kapital		180 211	113 373
<i>Avsättningar</i>			
Uppskjuten skatteskuld	18	-	1 796
Övriga avsättningar	22	11 254	11 330
		11 254	13 126
<i>Långfristiga skulder</i>	23		
Övriga skulder till kreditinstitut		267 150	195 000
		267 150	195 000
<i>Kortfristiga skulder</i>			
Skulder till kreditinstitut		22 850	95 000
Checkräkningskredit	24	81 121	93 586
Leverantörsskulder		110 403	139 451
Övriga skulder		12 097	11 120
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	25	53 414	57 592
		279 885	396 749
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		738 500	718 248

Rapport över förändringar i eget kapital - koncernen

	Aktiekapital	Reserver	Bal.res. inkl årets resultat	Innehav utan bestämmande inflytande	Summa eget kapital
2018-12-31					
Ingående balans	10 000	-	183 423	-	193 423
Årets resultat			-80 050	-	-80 050
Vid årets utgång	10 000	-	103 373	-	113 373

	Aktiekapital	Reserver	Bal.res. inkl årets resultat	Innehav utan bestämmande inflytande	Summa eget kapital
2019-12-31					
Ingående balans	10 000	-	103 373	-	113 373
Årets resultat			-83 162	-	-83 162
Erhållna aktieägartillskott			150 000		150 000
Vid årets utgång	10 000	-	170 211	-	180 211

Kassaflödesanalys - koncernen

Belopp i tkr	Not	2019	2018
Den löpande verksamheten			
Resultat efter finansiella poster	29	-84 958	-82 413
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet	31	59 027	38 349
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		-25 931	-44 064
<i>Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital</i>			
Ökning(-)/Minskning(+) av varulager		9 560	11 959
Ökning(-)/Minskning(+) av rörelsefordringar		10 247	42 209
Ökning(+)/Minskning(-) av rörelseskulder		-32 249	-5 854
Kassaflöde från den löpande verksamheten		-38 373	4 250
Investeringsverksamheten			
Förvärv av materiella anläggningstillgångar		-94 644	-116 647
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar		-5 261	-1 993
Förvärv av finansiella tillgångar		-	-18
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-99 905	-118 658
Finansieringsverksamheten			
Erhållna aktieägartillskott		150 000	-
Förändring av checkräkningskredit		-12 465	93 586
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		137 535	93 586
Årets kassaflöde		-743	-20 822
Likvida medel vid årets början		1 993	22 232
Kursdifferens i likvida medel		-17	583
Likvida medel vid årets slut	30	1 233	1 993

Resultaträkning - moderföretaget

Belopp i tkr	Not	2019	2018
Nettoomsättning	3	1 292 372	1 469 729
Kostnad för sålda varor		-1 272 941	-1 443 845
Bruttoresultat		19 431	25 884
Försäljningskostnader		-9 877	-12 272
Administrationskostnader	5	-90 969	-95 984
Övriga rörelseintäkter	4	1 229	2 519
Övriga rörelsekostnader		-656	-4 476
Rörelseresultat	7,8	-80 842	-84 329
<i>Resultat från finansiella poster</i>			
Ränteintäkter och liknande resultatposter	9	230	12
Räntekostnader och liknande resultatposter	10	-2 276	-2 063
Resultat efter finansiella poster		-82 888	-86 380
<i>Bokslutsdispositioner</i>			
Koncernbidrag, erhållna		15	14 119
Bokslutsdispositioner, övriga	11	8 721	20 157
Resultat före skatt		-74 152	-52 104
Skatt på årets resultat	12	-	-1 308
Årets resultat		-74 152	-53 412

Balansräkning - moderföretaget

Belopp i tkr per 31 december	Not	2019	2018
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>			
Balanserade utgifter för utvecklings- arbeten och liknande arbeten	13	26 862	30 396
		26 862	30 396
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Inventarier, verktyg och installationer	15	100 293	75 018
Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar	16	7 568	36 832
		107 861	111 850
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Andelar i koncernföretag	17	79 897	79 897
Andra långfristiga värdepappers- innehav		1	1
Andra långfristiga fordringar		18	18
		79 916	79 916
Summa anläggningstillgångar		214 639	222 162

Belopp i tkr per 31 december	Not	2019	2018
Omsättningstillgångar			
<i>Varulager m m</i>			
Råvaror och förnödenheter		75 329	89 170
Varor under tillverkning		7 245	4 342
Färdiga varor och handelsvaror		44 485	43 107
		127 059	136 619
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		137 870	146 680
Fordringar hos koncernföretag		94 488	21 469
Aktuell skattefordran		5 988	6 288
Övriga fordringar		12 661	15 821
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	19	17 882	12 466
		268 889	202 724
<i>Kassa och bank</i>			
Kassa och bank		417	1 869
		417	1 869
Summa omsättningstillgångar		396 365	341 212
SUMMA TILLGÅNGAR		611 004	563 374

Balansräkning - moderföretaget

Belopp i tkr per 31 december	Not	2019	2018
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital	20, 21		
<i>Bundet eget kapital</i>			
Aktiekapital		10 000	10 000
		10 000	10 000
<i>Fritt eget kapital</i>			
Balanserat resultat		228 493	131 905
Årets resultat		-74 152	-53 412
		154 341	78 493
		164 341	88 493
<i>Obeskattade reserver</i>			
Ackumulerade överavskrivningar		-	8 721
		-	8 721
<i>Avsättningar</i>			
Övriga avsättningar	22	11 254	11 330
		11 254	11 330
<i>Långfristiga skulder</i>			
Övriga skulder till kreditinstitut	23	167 150	95 000
		167 150	95 000

Belopp i tkr per 31 december	Not	2019	2018
<i>Kortfristiga skulder</i>			
Skulder till kreditinstitut		22 850	95 000
Checkräkningskredit	24	81 121	93 586
Leverantörsskulder		102 959	111 260
Skulder till dotterföretag		3 997	2 531
Övriga skulder		12 052	11 120
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	25	45 280	46 333
		268 259	359 830
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		611 004	563 374

Rapport över förändringar i eget kapital - moderföretaget

2018-12-31	Bundet eget kapital			Fritt eget kapital			Summa eget kapital
	Aktiekapital Nyem. under reg	Uppskrivningsfond	Reservfond Fond för utv utg	Överkursfond	Fond för verkligt värde	Bal.res. inkl årets resultat	
Ingående balans	10 000	-	-	-	-	131 905	141 905
Årets resultat						-53 412	-53 412
Vid årets utgång	10 000	-	-	-	-	78 493	88 493

2019-12-31	Bundet eget kapital			Fritt eget kapital			Summa eget kapital
	Aktiekapital Nyem. under reg	Uppskrivningsfond	Reservfond Fond för utv utg	Överkursfond	Fond för verkligt värde	Bal.res. inkl årets resultat	
Ingående balans	10 000	-	-	-	-	78 493	88 493
Årets resultat						-74 152	-74 152
Erhållna aktieägartillskott						150 000	150 000
Vid årets utgång	10 000	-	-	-	-	154 341	164 341

Kassaflödesanalys - moderföretaget

Belopp i tkr	Not	2019	2018
Den löpande verksamheten			
Resultat efter finansiella poster	29	-82 888	-86 380
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet	31	24 785	28 928
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		-58 103	-57 452
<i>Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital</i>			
Ökning(-)/Minskning(+) av varulager		9 560	11 959
Ökning(-)/Minskning(+) av rörelsefordringar		-80 269	40 907
Ökning(+)/Minskning(-) av rörelseskulder		-6 956	-103 228
Kassaflöde från den löpande verksamheten		-135 768	-107 814
Investeringsverksamheten			
Förvärv av materiella anläggningstillgångar		-12 060	-38 841
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar		-5 261	-1 455
Förvärv av finansiella tillgångar		-	-18
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-17 321	-40 314
Finansieringsverksamheten			
Erhållna koncernbidrag		14 119	33 645
Erhållna aktieägartillskott		150 000	-
Förändring av checkräkningskredit		-12 465	93 586
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		151 654	127 231
Årets kassaflöde		-1 435	-20 897
Likvida medel vid årets början		1 869	22 183
Kursdifferens i likvida medel		-17	583
Likvida medel vid årets slut	30	417	1 869

Noter

Belopp i tkr om inget annat anges

01 • Redovisningsprinciper

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd BFAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Moderföretaget tillämpar samma redovisningsprinciper som koncernen utom i de fall som anges nedan under avsnittet "Redovisningsprinciper i moderföretaget".

Enligt regeringens riktlinjer av den 2007-11-29 skall IFRS (International Financial Reporting Standards) tillämpas av företag med statligt ägande. Företagets styrelse har dock tagit beslut 2017-09-22 att inte tillämpa IFRS-regelverket med motiveringen att det är anpassat för stora börsnoterade koncerner och onödigt komplex för en koncern av APLs storlek.

Redovisningsprinciperna är oförändrade jämfört med tidigare år. Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats till anskaffningsvärden om inget annat anges nedan.

Immateriella tillgångar

Immateriella anläggningstillgångar som förvärvats är redovisade till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar. Utgifter för internt genererad goodwill och varumärken redovisas i resultaträkningen som kostnad när de uppkommer.

Avskrivningar

Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod. Avskrivningen redovisas som kostnad i resultaträkningen.

Förvärvade immateriella tillgångar

Programvaror med en nyttjandeperiod av 5-6 år.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår förutom inköpspriset även utgifter som är direkt hänförliga till förvärvet.

Tillkommande utgifter

Tillkommande utgifter som uppfyller tillgångskriteriet räknas in i tillgångens redovisade värde.

Utgifter för löpande underhåll och reparationer redovisas som kostnader när de uppkommer.

För byggnader har skillnaden i förbrukningen av betydande komponenter bedömts vara väsentlig. Dessa tillgångar har därför delats upp i komponenter vilka skrivs av separat.

Avskrivningar

Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod eftersom det återspeglar den förväntade förbrukningen av tillgångens framtida ekonomiska fördelar. Avskrivningen redovisas som kostnad i resultaträkningen.

	Nyttjandeperiod
Byggnader	10-30 år
Inventarier, verktyg och installationer	3-20 år

Byggnaderna består av ett antal komponenter med olika nyttjandeperioder. Huvudindelningen är byggnader och mark. Ingen avskrivning sker på komponenten mark vars nyttjandeperiod bedöms som obegränsad. Byggnaderna består av flera komponenter vars nyttjandeperiod varierar.

Följande huvudgrupper av komponenter har identifierats och ligger till grund för avskrivningen på byggnader:

- Stomme	25-30 år
- Stomkompletteringar, innerväggar mm	20-25 år
- Installationer; värme, el, VVS, ventilation mm	12-25 år
- Yttre ytskikt; fasader, yttertak mm	20-25 år
- Inre ytskikt, maskinell utrustning mm	10-17 år

Nedskrivningar - materiella och immateriella anläggningstillgångar samt andelar i koncernföretag

Vid varje balansdag bedöms om det finns någon indikation på att en tillgångs värde är lägre än dess redovisade värde. Om en sådan indikation finns, beräknas tillgångens återvinningsvärde.

Återvinningsvärdet är det högsta av verkligt värde med avdrag för försäljningskostnader och nyttjandevärde. Vid beräkning av nyttjandevärdet beräknas nuvärdet av de framtida kassaflöden som tillgången väntas ge upphov till i den löpande verksamheten samt när den avyttras eller utrangeras. Den diskonteringsränta som används är före skatt och återspeglar marknadsmässiga bedömningar av pengars tidsvärde och de risker som avser tillgången. En tidigare nedskrivning återförs endast om de skäl som låg till grund för beräkningen av återvinningsvärdet vid den senaste nedskrivningen har förändrats

Leasing

Alla leasingavtal har klassificerats som finansiella eller operationella leasingavtal. Ett finansiellt leasingavtal är ett leasingavtal enligt vilka de risker och fördelar som är förknippade med att äga en tillgång i allt väsentligt överförs från leasegivaren till leasetagaren. Ett operationellt leasingavtal är ett leasingavtal som inte är ett finansiellt leasingavtal. Finansiell leasing förekommer ej.

Operationella leasingavtal

Leasingavgifterna enligt operationella leasingavtal, inklusive förhöjd förstagångshyra men exklusive utgifter för tjänster som försäkring och underhåll, redovisas som kostnad linjärt över leasingperioden.

Utländsk valuta

Poster i utländsk valuta

Monetära poster i utländsk valuta räknas om till balansdagens kurs. Icke-monetära poster räknas inte om utan redovisas till kursen vid anskaffningstillfället.

Valutakursdifferenser som uppkommer vid reglering eller omräkning av monetära poster redovisas i resultaträkningen det räkenskapsår de uppkommer.

Varulager

Varulagret är upptaget till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet. Därvid har inkursrisk beaktats. Anskaffningsvärdet beräknas enligt först in- först ut- principen. I anskaffningsvärdet ingår förutom utgifter för inköp även utgifter för att bringa varorna till deras aktuella plats och skick.

I egentillverkade produkter består anskaffningsvärdet av direkta materialkostnader, direkta tillverkningskostnader och de indirekta kostnader som utgör mer än en oväsentlig del av den sammanlagda utgiften för tillverkningen. Vid värdering har hänsyn tagits till normalt kapacitetsutnyttjande.

Finansiella tillgångar och skulder

Finansiella tillgångar och skulder redovisas i enlighet med kapitel 11 (Finansiella instrument värderade utifrån anskaffningsvärdet) i BFNAR 2012:1.

Redovisning i och borttagande från balansräkningen

En finansiell tillgång eller finansiell skuld tas upp i balansräkningen när företaget blir part i instrumentets avtalsmässiga villkor. En finansiell tillgång tas bort från balansräkningen när den avtalsenliga rätten till kassaflödet från tillgången har upphört eller reglerats. Detsamma gäller när de risker och fördelar som är förknippade med innehavet i allt väsentligt överförs till annan part och företaget

inte längre har kontroll över den finansiella tillgången. En finansiell skuld tas bort från balansräkningen när den avtalade förpliktelsen fullgjorts eller upphört.

Värdering av finansiella tillgångar

Finansiella tillgångar värderas vid första redovisningstillfället till anskaffningsvärde, inklusive eventuella transaktionsutgifter som är direkt hänförliga till förvärvet av tillgången.

Finansiella omsättningstillgångar värderas efter första redovisningstillfället till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet på balansdagen.

Kundfordringar och övriga fordringar som utgör omsättningstillgångar värderas individuellt till det belopp som beräknas inflyta.

Finansiella anläggningstillgångar värderas efter första redovisningstillfället till anskaffningsvärde med avdrag för eventuella nedskrivningar och med tillägg för eventuella uppskrivningar.

Värdering av finansiella skulder

Långfristiga finansiella skulder redovisas till upplupet anskaffningsvärde. Utgifter som är direkt hänförliga till upptagande av lån har korrigerat lånets anskaffningsvärde och periodiserats enligt effektiv-räntemetoden. Kortfristiga skulder redovisas till anskaffningsvärde.

Ersättningar till anställda

Ersättningar till anställda efter avslutad anställning

Planer för ersättningar efter avslutad anställning klassificeras som antingen avgiftsbestämda eller förmånsbestämda.

Vid avgiftsbestämda planer betalas fastställda avgifter till ett annat företag, normalt ett försäkringsföretag, och företaget har inte längre någon förpliktelse till den anställda när avgiften är betald. Storleken på den anställdes ersättningar efter avslutad anställning är beroende av de avgifter som har betalats och den kapitalavkastning som avgifterna ger.

Vid förmånsbestämda planer har företaget en förpliktelse att lämna de överenskomna ersättningarna till nuvarande och tidigare anställda. Företaget bär i allt väsentligt dels risken att ersättningarna kommer att bli högre än förväntat (aktuariell risk), dels risken att avkastningen på tillgångarna avviker från förvänt-

ningarna (investeringsrisk). Investeringsrisk föreligger även om tillgångarna är överförda till ett annat företag

Avgiftsbestämda planer

Avgifterna för avgiftsbestämda planer redovisas som kostnad. Obetalda avgifter redovisas som skuld.

Förmånsbestämda planer

Företag har valt att tillämpa de förenklingsregler som finns i BFNAR 2012:1.

Planer för vilka pensionspremier betalas redovisas som avgiftsbestämda vilket innebär att avgifterna kostnadsförs i resultaträkningen.

Skatt

Skatt på årets resultat i resultaträkningen består av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Aktuell skatt är inkomstskatt för innevarande räkenskapsår som avser årets skattepliktiga resultat och den del av tidigare räkenskapsårs inkomstskatt som ännu inte har redovisats. Uppskjuten skatt är inkomstskatt för skattepliktigt resultat avseende framtida räkenskapsår till följd av tidigare transaktioner eller händelser.

Uppskjuten skatteskuld redovisas för alla skattepliktiga temporära skillnader, dock inte för temporära skillnader som härrör från första redovisningen av goodwill. Uppskjuten skattefordran redovisas för avdragsgilla temporära skillnader och för möjligheten att i framtiden använda skattemässiga underskottsavdrag.

Värderingen baseras på hur det redovisade värdet för motsvarande tillgång eller skuld förväntas återvinnas respektive regleras. Beloppen baseras på de skattesatser och skatteregler som är beslutade per balansdagen och har inte nuvärde beräknats.

Uppskjutna skattefordringar har värderats till högst det belopp som sannolikt kommer att återvinnas baserat på innevarande och framtida skattepliktiga resultat. Värderingen omprövas varje balansdag.

I koncernbalansräkningen delas obeskattade reserver upp på uppskjuten skatt och eget kapital.

Not 1 forts

Avsättningar

En avsättning redovisas i balansräkningen när företaget har en legal eller informell förpliktelse till följd av en inträffad händelse och det är sannolikt att ett utflöde av resurser krävs för att reglera förpliktelsen och en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras.

Vid första redovisningstillfället värderas avsättningar till den bästa uppskattningen av det belopp som kommer att krävas för att reglera förpliktelsen på balansdagen. Avsättningarna omprövas varje balansdag.

Omstruktureringsreserv

En avsättning för omstrukturering av verksamhet redovisas när företaget måste fullfölja omstruktureringen till följd av legal eller informell förpliktelse vilket innebär att företaget har en fastställd och utförlig omstruktureringsplan och de som berörs har en välgrundad uppfattning om att omstruktureringen kommer att genomföras.

Eventualförpliktelser

En eventualförpliktelse är:

- En möjlig förpliktelse som till följd av inträffade händelser och vars förekomst endast kommer att bekräftas av en eller flera osäkra framtida händelser, som inte helt ligger inom företagets kontroll, inträffar eller uteblir, eller
- En befintlig förpliktelse till följd av inträffade händelser, men som inte redovisas som skuld eller avsättning eftersom det inte är sannolikt att ett utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen eller förpliktelsens storlek inte kan beräknas med tillräcklig tillförlitlighet.

Eventualförpliktelser är en sammanfattande beteckning för sådana garantier, ekonomiska åtaganden och eventuella förpliktelser som inte tas upp i balansräkningen.

Intäkter

Det inflöde av ekonomiska fördelar som företaget erhållit eller kommer att erhålla för egen räkning redovisas som intäkt. Intäkter värderas till verkliga värdet av det som erhållits eller kommer att erhållas, med avdrag för rabatter.

Not 1 forts

Försäljning av varor

Vid försäljning av varor redovisas intäkten vid leverans.

Tjänsteuppdrag och entreprenadavtal - löpande räkning

Inkomst från uppdrag på löpande räkning redovisas som intäkt i takt med att arbete utförs och material levereras eller förbrukas.

Ränta, royalty och utdelning

Intäkt redovisas när de ekonomiska fördelarna som är förknippade med transaktionen sannolikt kommer att tillfalla företaget samt när inkomsten kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Ränta redovisas som intäkt enligt effektivräntemetoden.

Royalty periodiseras i enlighet med överenskommelsens ekonomiska innebörd.

Utdelning redovisas när ägarens rätt att erhålla betalningen har säkerställts.

Offentliga bidrag

Ett offentligt bidrag som inte är förknippat med krav på framtida prestation redovisas som intäkt när villkoren för att få bidraget uppfyllts. Ett offentligt bidrag som är förenat med krav på framtida prestation redovisas som intäkt när prestationen utförs. Om bidraget har tagits emot innan villkoren för att redovisa det som intäkt har uppfyllts, redovisas bidraget som en skuld.

Koncernredovisning

Dotterföretag

Dotterföretag är företag i vilka moderföretaget direkt eller indirekt innehar mer än 50 procent av röstetalet eller på annat sätt har ett bestämmande inflytande. Bestämmande inflytande innebär en rätt att utforma ett företags finansiella och operativa strategier i syfte att erhålla ekonomiska fördelar. Redovisningen av rörelseförvärv bygger på enhetssynen. Det innebär att förvärvsanalysen upprättas per den tidpunkt då förväraren får bestämmande inflytande. Från och med denna tidpunkt ses förväraren och den förvärvade enheten som en redovisningsenhet. Tillämpningen av enhetssynen innebär vidare att alla tillgångar (inklusive goodwill) och skulder

Not 1 forts

samt intäkter och kostnader medräknas i sin helhet även för delägda dotterföretag.

Anskaffningsvärdet för dotterföretag beräknas till summan av verkligt värde vid förvärvstidpunkten för erlagda tillgångar med tillägg av uppkomna och övertagna skulder samt emitterade eget kapitalinstrument, utgifter som är direkt hänförliga till rörelseförvärvet samt eventuell tilläggsköpeskilling. I förvärvsanalysen fastställs det verkliga värdet, med några undantag, vid förvärvstidpunkten av förvärvade identifierbara tillgångar och övertagna skulder samt minoritetsintresse. Minoritetsintresse värderas till verkligt värde vid förvärvstidpunkten. Från och med förvärvstidpunkten inkluderas i koncernredovisningen det förvärvade företagets intäkter och kostnader, identifierbara tillgångar och skulder liksom eventuell uppkommen goodwill eller negativ goodwill.

Redovisningsprinciper i moderföretaget

Redovisningsprinciperna i moderföretaget överensstämmer med de ovan angivna redovisningsprinciperna i koncernredovisningen utom i nedanstående fall.

Andelar i dotterföretag, intresseföretag och gemensamt styrda företag

Andelar i dotterföretag, intresseföretag och gemensamt styrda företag redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår förutom inköpspriset även utgifter som är direkt hänförliga till förvärvet.

Koncernbidrag och aktieägartillskott

Koncernbidrag som erhållits/lämnats redovisas som en bokslutsdisposition i resultaträkningen. Det erhållna/lämnade koncernbidraget har påverkat företagets aktuella skatt.

02 • Uppskattningar och bedömningar

Företagsledningen gör bedömningar och antaganden som påverkar skulder och tillgångar i balansräkningen respektive intäkt- och kostnadskonton i resultaträkningen. Dessa bedömningar är utifrån vad som bedöms rimliga under rådande omständigheter. Risken för väsentliga justeringar i redovisade värden under kommande räkenskapsår bedöms främst föreligga avseende nyttjandeperioder för materiella anläggningstillgångar, nedskrivningsprövning av materiella- och immateriella anläggningstillgångar samt avseende varulagervärdering.

03 • Nettoomsättning per rörelsegren och geografisk marknad

Koncernen	2019	2018
<i>Nettoomsättning per rörelsegren</i>		
Affärsområde Life Science	221 048	186 825
Affärsområde Vård & Apotek	1 064 390	1 276 430
(varav extemporeverksamhet)	(344 042)	(344 383)
Övrigt	12 750	9 848
	1 298 188	1 473 103
<i>Nettoomsättning per geografisk marknad</i>		
Sverige	1 264 240	1 437 734
Länder inom EU	19 081	22 636
Övriga länder	14 867	12 733
	1 298 188	1 473 103

Moderföretaget	2019	2018
<i>Nettoomsättning per rörelsegren</i>		
Affärsområde Life Science	221 048	186 825
Affärsområde Vård & Apotek	1 064 390	1 276 430
(varav extemporeverksamhet)	(344 042)	(344 383)
Övrigt	6 934	6 474
	1 292 372	1 469 729
<i>Nettoomsättning per geografisk marknad</i>		
Sverige	1 258 424	1 434 360
Länder inom EU	19 081	22 636
Övriga länder	14 867	12 733
	1 292 372	1 469 729

04 • Övriga rörelseintäkter

Koncernen	2019	2018
Kursvinster på fordringar/skulder av rörelsekaraktär	302	1 167
Erhållna bidrag och ersättningar för personal	681	511
Övrigt	246	841
	1 229	2 519

Moderföretaget	2019	2019
Kursvinster på fordringar/skulder av rörelsekaraktär	302	1 167
Erhållna bidrag och ersättningar för personal	681	511
Övrigt	246	841
	1 229	2 519

Arvode och kostnadsersättning 05 • till revisorer

Koncern	2019	2018
<i>KPMG</i>		
Revisionsuppdrag	-711	-893
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	-169	-135
Skatterådgivning	-19	-
Andra uppdrag	-13	-1 723
	-912	-2 751

Moderföretaget	2019	2018
<i>KPMG</i>		
Revisionsuppdrag	-711	-893
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	-169	-135
Skatterådgivning	-19	-
Andra uppdrag	-13	-1 723
	-912	-2 751

Med revisionsuppdrag avses granskning av årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning, övriga arbetsuppgifter som det ankommer på företagets revisor att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter.

06 • Särredovisning av samhällsuppdraget 2019

Koncernen	Samhälls- uppdraget	Övrig verksamhet	Totalt
Rörelsens intäkter	325 083	974 334	1 299 417
Rörelsens kostnader	-433 901	-947 180	-1 381 081
Rörelseresultat	-108 818	27 154	-81 664

Med samhällsuppdraget avses tillverkning av extemporeläkemedel och lagerberedningar. Intäkter och kostnader är fördelade enligt gällande kalkylmodell.

Anställda, personalkostnader 07 • och arvoden till styrelse

Medeltal anställda

	2019	varav män	2018	varav män
Moderföretaget				
Sverige	475	33%	489	31%
Totalt i moderföretaget	475	33%	489	31%
Dotterföretag				
Sverige	-	0%	-	0%
Totalt i dotterföretag	-	0%	-	0%
Koncernen totalt	475	33%	489	31%

Not 7 forts

**Redovisning av könsfördelning
bland ledande befattningshavare**

Andel kvinnor	2019	2018
Moderföretaget		
Styrelsen	43%	67%
Övriga ledande befattningshavare	40%	43%
Koncernen totalt		
Styrelsen	43%	54%
Övriga ledande befattningshavare	40%	43%

**Löner och andra ersättningar samt sociala
kostnader, inklusive pensionskostnader**

	2019		2018	
	Löner och ersättningar	Sociala kostnader	Löner och ersättningar	Sociala kostnader
Moderföretaget	-234 837	-106 050	-239 237	-106 481
(varav pensions- kostnad)	-	(-31 741)	-	(-32 399)
Dotterföretag	-	(-)	-	(-)
(varav pensions- kostnad)	-	(-)	-	(-)
Koncernen totalt	-234 837	-106 050	-239 237	-106 481
(varav pensionskostnad)		(-31 741)		(-32 399)

Not 7 forts

Moderföretaget

I ovanstående ingår en upplupen kostnad för avgångsersättning inklusive sociala kostnader med 1 421 (f.å 5 960).
Av årets pensionskostnader avser 59 (f.å. 678) företagets tidigare VD och styrelse. Företagets utestående pensionsförpliktelser till dessa uppgår till 0 (f.å. 0).

Koncernen

I ovanstående ingår en upplupen kostnad för avgångsersättning inklusive sociala kostnader med 1 421 (f.å 5 960).
Av årets pensionskostnader avser 59 (f.å. 678) företagets tidigare VD och styrelse. Företagets utestående pensionsförpliktelser till dessa uppgår till 0 (f.å. 0).

**Löner och andra ersättningar fördelade mellan
styrelseledamöter m.fl. och övriga anställda**

	2019		2018	
	Styrelse och VD ¹⁾	Övriga anställda	Styrelse och VD ¹⁾	Övriga anställda
Moderföretaget	-12 144	-222 693	-15 887	-223 350
(varav tantiem o.d.)	(-)		(-)	
Dotterföretag	-	-	-	-
(varav tantiem o.d.)	(-)		(-)	
Koncernen totalt	-12 144	-222 693	-15 887	-223 350
(varav tantiem o.d.)	(-)		(-)	

1) inklusive ledande befattningshavare

Konsultkostnader inhyrda befattningshavare

Kostnad för inhyrd VD tillkommer fr.o.m april 2019 med 3 871 (f.å 0) via Nordic Interim Solutions AB.

Not 7 forts

Styrelsens ersättningar

Till styrelsens ordförande och ledamöter utgår arvode enligt årsstäm-
mans beslut 24 april 2019. Inget arvode utgår till arbetstagarrepre-
sentanter/suppleanter.

Moderföretaget	2019	2018
Johan Assarsson, ordförande	262	260
Britt Hansson, ledamot	131	130
Eugen Steiner, ledamot	131	130
Malin Forkman, ledamot ¹⁾	76	130
Ulf Tossman, ledamot	131	130
Agneta Edberg, ledamot ²⁾	56	-
<i>Arbetstagarrepresentanter</i>		
Susann Danielsson	0	6
Erik Strandmark	0	-
Hanna Envald, suppleant	0	-
	787	792

1) Avgick vid bolagsstämman 2019-04-24.

2) Invald vid bolagsstämman 2019-04-24.

Not 7 forts

Ledande befattningshavares ersättningar

Ersättningar till VD och övrig företagsledning utgörs av lön- och pensionskostnader samt övriga förmåner. Övriga förmåner utgörs till största delen av förmånsvärde för tjänstebil och drivmedel.

Moderföretaget	2019				2018			
	Grundlön	Övriga förmåner	Pensionskostnad	Totalt	Grundlön	Övriga förmåner	Pensionskostnad	Totalt
Eva Sjökvist Saers, VD ¹⁾	200	56	59	315	6 373	99	961	7 433
Ulrika Königsson, CFO	1 215	12	418	1 645	1 164	4	455	1 623
Christer Jonsson, Chef HR ²⁾	845	58	243	1 146	1 011	69	255	1 335
Ulf Skough, Chef Marknad	1 483	124	539	2 146	1 236	119	526	1 881
Jamal Feghhi, Chef Extempore	1 159	104	498	1 761	1 136	97	480	1 713
Kia Frenssen, Chef Supply, Produktion & Utveckling	1 321	101	479	1 901	1 355	95	473	1 923
Peter Hedlund, Chef Säkerhet, Hälsa & miljö samt Fastighet & Anläggning ³⁾	2 223	46	481	2 750	1 070	36	426	1 532
Inger Bergman, Chef QA & Kvalitet ⁴⁾	1 040	9	406	1 455	-	-	-	-
Patrik Glimvert, Chef Inköp & Logistik ⁴⁾	915	17	161	1 093	-	-	-	-
Tobias Larsson, Chef IT ⁴⁾	956	9	168	1 133	-	-	-	-
	11 357	536	3 452	15 345	13 345	519	3 576	17 440

1) Avgående VD, arbetsbefriad fr.o.m 2019-01-31, totalkostnad 2018 inkluderar avgångsvederlag med 4 493

2) Anställd t.o.m 2019-10-31

3) Lönekostnad 2019 inkluderar avgångsvederlag med 1 081.

4) Medlem i företagsledningen fr.o.m 2019-08-15, ersättning avser helår

Pensionsvillkor

Ledande befattningshavares pensioner följer villkoren i ITP-planen.

Uppsägningstid

En ömsesidig uppsägning om sex månader gäller för ledande befattningshavare.

Övriga villkor

För ledande befattningshavare utgår avgångsvederlag på tolv månader, avräkningsbar mot ny inkomst.

Beslutsordning

Ersättning och förmåner till VD har beslutats av styrelsen. Beslut om ersättning och förmåner till övriga ledande befattningshavare har tagits av VD och ordförande efter föredragning i styrelsen.

08 • Operationell leasing**Leasingavtal där företaget är leasetagare¹⁾**

Koncern	2019	2018
Inom ett år	-13 575	-16 982
Mellan ett och fem år	-32 902	-28 966
Senare än fem år	-21 792	-30 831
	-68 269	-76 779
Räkenskapsårets kostnadsförda leasingavgifter	-16 255	-12 860

Koncernens leasingavgifter avser i huvudsak hyra av produktionsanläggning i Göteborg samt övriga externa lokaler.

Moderföretaget	2019	2018
Inom ett år	-46 763	-37 546
Mellan ett och fem år	-32 902	-28 966
Senare än fem år	-21 792	-30 831
	-101 457	-97 343
Räkenskapsårets kostnadsförda leasingavgifter	-47 395	-31 204

Moderföretagets leasingavgifter avser i huvudsak hyra av fyra produktionsanläggningar, varav tre ägs av dotterföretaget APL Fastigheter AB.

Årets resultat har belastats med en kostnad om 3,8 mkr avseende en ny produktionsanläggning i Göteborg, vilken tas i drift i början av 2020.

1) Framtida minimileaseavgifter avseende icke uppsägningsbara operationella leasingavtal

Not 8 forts

Leasingavtal där företaget är leasegivare¹⁾

Koncern	2019	2018
Inom ett år	2 298	1 970
Mellan ett och fem år	4 699	6 028
Senare än fem år	-	-
	6 997	7 998
Variabla avgifter som ingår i räkenskapsårets resultat	2 262	410

Koncernens leasingintäkter utgöres av hyra för uthyrning av lokaler.

Från oktober 2018 uthyres del av produktionsanläggningen i Stockholm till extern part.

Moderföretaget	2019	2018
Inom ett år	-	-
Mellan ett och fem år	-	-
Senare än fem år	-	-
	-	-
Variabla avgifter som ingår i räkenskapsårets resultat	-	-

1) Framtida minimileaseavgifter avseende icke uppsägningsbara operationella leasingavtal

09 • Ränteintäkter och liknande resultatposter

	2019	2018
Koncernen		
Ränteintäkter, övriga	245	12
	245	12
Moderföretaget	2019	2018
Ränteintäkter, övriga	230	12
	230	12

**Räntekostnader och liknande
10 • resultatposter**

	2019	2018
Koncernen		
Räntekostnader, kreditinstitut	-3 367	-2 974
Räntekostnader, övriga	-172	-189
	-3 539	-3 163
Moderföretaget	2019	2018
Räntekostnader, kreditinstitut	-2 106	-1 880
Räntekostnader, övriga	-170	-183
	-2 276	-2 063

11 • Bokslutsdispositioner, övriga

	2019	2018
Skiltnad mellan skattemässig och redovisad avskrivning	8 721	20 000
Periodiseringsfond, årets återföring	-	157
	8 721	20 157

12 • Skatt på årets resultat**Avstämning av effektiv skatt**

	2019		2018	
Koncernen	Procent	Belopp	Procent	Belopp
Resultat före skatt		-84 958		-82 413
Skatt enligt gällande skattesats för moderföretaget	21,4%	18 181	22,0%	18 131
Andra icke-avdragsgilla kostnader	-0,2%	-148	-0,5%	-413
Ej skattepliktiga intäkter	0,0%	-	0,0%	3
Ökning av underskottsavdrag utan motsvarande aktivering av uppskjuten skatt	-16,5%	-14 050	-15,5%	-12 766
Utnyttjande av tidigare ej aktiverade underskottsavdrag	0,1%	47	5,1%	4 162
Effekt av ändrade skattesatser	-0,1%	-70	0,1%	123
Schablonränta på periodiseringsfond	0,0%	-	0,0%	-7
Omvärdering av uppskjuten skatt	-2,5%	-2 164	-8,3%	-6 870
Redovisad effektiv skatt	2,1%	1 796	2,9%	2 363

	2019		2018	
Moderföretaget	Procent	Belopp	Procent	Belopp
Resultat före skatt		-74 152		-52 104
Skatt enligt gällande skattesats för moderföretaget	21,4%	15 869	22,0%	11 463
Ej avdragsgilla kostnader	-0,2%	-148	-0,8%	-407
Ej skattepliktiga intäkter	0,0%	-	0,0%	3
Ökning av underskottsavdrag utan motsvarande aktivering av uppskjuten skatt	-18,9%	-14 050	-17,2%	-12 725
Utnyttjande av tidigare ej aktiverade underskottsavdrag	0,0%	-	5,6%	4 162
Omvärdering av uppskjuten skatt	-2,3%	-1 671	-5,1%	-3 804
Redovisad effektiv skatt	0,0%	-	4,5%	-1 308

Balanserade utgifter för 13 • utvecklingsarbeten

Koncernen	2019	2018
<i>Ackumulerade anskaffningsvärden</i>		
Vid årets början	48 421	46 428
Årets investeringar	5 261	1 993
Vid årets slut	53 682	48 421
<i>Ackumulerade avskrivningar</i>		
Vid årets början	-17 595	-9 372
Årets avskrivning	-8 902	-8 223
Vid årets slut	-26 497	-17 595
Redovisat värde vid årets slut	27 185	30 826
Moderföretaget	2019	2018
<i>Ackumulerade anskaffningsvärden</i>		
Vid årets början	47 883	46 428
Årets investeringar	5 261	1 455
Vid årets slut	53 144	47 883
<i>Ackumulerade avskrivningar</i>		
Vid årets början	-17 487	-9 372
Årets avskrivning	-8 795	-8 115
Vid årets slut	-26 282	-17 487
Redovisat värde vid årets slut	26 862	30 396

14 • Byggnader och mark

Koncernen	2019	2018
<i>Ackumulerade anskaffningsvärden</i>		
Vid årets början	215 121	193 895
Omklassificeringar	139 097	21 226
Vid årets slut	354 218	215 121
<i>Ackumulerade avskrivningar</i>		
Vid årets början	-61 638	-52 803
Årets avskrivning	-9 901	-8 835
Vid årets slut	-71 539	-61 638
Redovisat värde vid årets slut	282 679	153 483
Varav mark		
Ackumulerade anskaffningsvärden	6 135	6 135
Redovisat värde vid årets slut	6 135	6 135

15 • Inventarier, verktyg och installationer

Koncernen	2019	2018
<i>Ackumulerade anskaffningsvärden</i>		
Vid årets början	391 993	378 817
Avyttringar och utrangeringar	-125	-29 275
Omklassificeringar	39 869	42 451
Vid årets slut	431 737	391 993
<i>Ackumulerade avskrivningar</i>		
Vid årets början	-306 459	-319 163
Återförda avskrivningar på avyttringar och utrangeringar	125	25 891
Årets avskrivning	-15 205	-13 187
Vid årets slut	-321 539	-306 459
Redovisat värde vid årets slut	110 198	85 534
Moderföretaget	2019	2018
<i>Ackumulerade anskaffningsvärden</i>		
Vid årets början	380 955	378 686
Avyttringar och utrangeringar	-125	-29 275
Omklassificeringar	39 869	31 544
Vid årets slut	420 699	380 955
<i>Ackumulerade avskrivningar</i>		
Vid årets början	-305 937	-319 121
Återförda avskrivningar på avyttringar och utrangeringar	125	25 891
Årets avskrivning	-14 594	-12 707
Vid årets slut	-320 406	-305 937
Redovisat värde vid årets slut	100 293	75 018

Pågående nyanläggningar och förskott 16 • avseende materiella anläggningstillgångar

Koncernen	2019	2018
Vid årets början	118 811	65 839
Nedskrivningar	-25 077	-
Omklassificeringar	-153 890	-63 675
Investeringar	69 567	116 647
Redovisat värde vid årets slut	9 411	118 811

Moderföretaget	2019	2018
Vid årets början	36 832	29 535
Nedskrivningar	-1 455	-
Omklassificeringar	-38 414	-31 544
Investeringar	10 605	38 841
Redovisat värde vid årets slut	7 568	36 832

17 • Andelar i koncernföretag

	2019	2018
Akkumulerade anskaffningsvärden		
Vid årets början	79 897	79 897
Redovisat värde vid årets slut	79 897	79 897

Spec av moderföretagets och koncernens innehav av andelar i koncernföretag

Dotterföretag / Org nr / Säte	Antal andelar	Antal i % ¹⁾	Redovisat värde	Redovisat värde
APL Fastigheter AB, 556773-4735, Stockholm	100 000	100,0	79 897	79 897

1) Ägarandelen av kapitalet avses, vilket även överensstämmer med andelen av rösterna för totalt antal aktier.

18 • Uppskjuten skatt

	2019		
Koncernen	Redovisat värde	Skattemässigt värde	Temporär skillnad
<i>Väsentliga temporära skillnader hänförliga till uppskjuten skatteskuld</i>			
Avskrivningar utöver plan	-	-	-
	-	-	-

Skattemässiga underskottsavdrag uppgår till 123 493 tkr och andra outnyttjade skatteavdrag uppgår till 0 kr.

	2019		
Koncernen	Uppskjuten skattefordran	Uppskjuten skatteskuld	Netto
<i>Väsentliga temporära skillnader</i>			
Avskrivningar utöver plan	-	-	-
Uppskjuten skattefordran/ skuld	-	-	-

	2018		
Koncernen	Redovisat värde	Skattemässigt värde	Temporär skillnad
<i>Väsentliga temporära skillnader hänförliga till uppskjuten skatteskuld</i>			
Avskrivningar utöver plan	8 721	-	8 721
	8 721	-	8 721

Skattemässiga underskottsavdrag uppgår till 58 061 tkr och andra outnyttjade skatteavdrag uppgår till 0 kr.

	2018		
Koncernen	Uppskjuten skattefordran	Uppskjuten skatteskuld	Netto
<i>Väsentliga temporära skillnader</i>			
Avskrivningar utöver plan	-	1 796	-1 796
Uppskjuten skattefordran/ skuld	-	1 796	-1 796

Not 18 forts

Moderföretaget

Det finns ingen uppskjuten skattefordran/skuld i moderföretaget per 2019-12-31. Skattemässiga underskottsavdrag uppgår till 123 493 (57 842) tkr och andra outnyttjade skatteavdrag uppgår till 0 (0) kr.

Förutbetalda kostnader 19 • och upplupna intäkter

Koncern	2019	2018
Förutbetalda hyror	7 395	4 377
Förutbetalda försäkringar	1 487	1 479
Upplupna intäkter	2 871	2 340
Övriga poster	7 790	4 311
	19 543	12 507

Moderföretag	2019	2018
Förutbetalda hyror	7 215	4 377
Förutbetalda försäkringar	1 487	1 479
Upplupna intäkter	2 871	2 340
Övriga poster	6 309	4 270
	17 882	12 466

20 • Disposition av vinst eller förlust

Förslag till disposition av företagets vinst eller förlust

Styrelsen föreslår att fritt eget kapital, kronor 154 341 081, disponeras enligt följande:

Balanseras i ny räkning	154 341
Summa	154 341

21 • Antal aktier och kvotvärde

	2019	2018
Antal aktier	10 000	10 000
Kvotvärde	1 000	1 000

22 • Övriga avsättningar

Koncernen	2019	2018
Omstruktureringsåtgärder	11 254	11 330
	11 254	11 330
Moderföretaget		
Omstruktureringsåtgärder	11 254	11 330
	11 254	11 330

Koncernen	2019	2018
<i>Omstruktureringsåtgärder</i>		
Redovisat värde vid årets början	11 330	5 945
Avsättningar som gjorts under året ¹	9 604	6 685
Belopp som tagits i anspråk under året	-9 680	-
Outnyttjade belopp som har återförts under året	-	-1 300
Redovisat värde vid årets slut	11 254	11 330

Moderföretaget	2019	2018
<i>Omstruktureringsåtgärder</i>		
Redovisat värde vid årets början	11 330	5 945
Avsättningar som gjorts under året ¹	9 604	6 685
Belopp som tagits i anspråk under året	-9 680	-
Outnyttjade belopp som har återförts under året	-	-1 300
Redovisat värde vid årets slut	11 254	11 330

1) Inkl ökning av befintliga avsättningar. Under året har avsättningen för omstrukturering av verksamheten utökats med 9,6 mkr till följd av förseningar i underliggande projekt.

23 • Långfristiga skulder

Koncernen	2019	2018
Skulder som förfaller senare än fem år från balansdagen:		
Övriga skulder till kreditinstitut	-	95 000
	-	95 000

Moderföretaget	2019	2018
Skulder som förfaller senare än fem år från balansdagen:		
Övriga skulder till kreditinstitut	-	95 000
	-	95 000

24 • Checkräkningskredit

Koncernen	2019	2018
Beviljad kreditlimit	150 000	150 000
Outnyttjad del	-68 879	-56 414
Utnyttjat kreditbelopp	81 121	93 586

Moderföretaget	2019	2018
Beviljad kreditlimit	150 000	150 000
Outnyttjad del	-68 879	-56 414
Utnyttjat kreditbelopp	81 121	93 586

25 • Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

Koncernen	2019	2018
Personalrelaterade upplupna kostnader	30 636	31 869
Förutbetalda intäkter	12 731	16 867
Upplupna lokalkostnader	1 335	3 840
Upplupna transportkostnader	843	487
Övriga poster	7 869	4 529
	53 414	57 592

Moderföretaget	2019	2018
Personalrelaterade upplupna kostnader	30 636	31 869
Förutbetalda intäkter	4 847	6 179
Upplupna lokalkostnader	1 282	3 786
Upplupna transportkostnader	843	487
Övriga poster	7 672	4 012
	45 280	46 333

26 • Ställda säkerheter och eventalförpliktelser - koncernen

	2019	2018
Ställda säkerheter för egna skulder och avsättningar		
<i>Övriga skulder till kreditinstitut</i>		
Fastighetsinteckningar	290 000	290 000

27 • Ställda säkerheter och eventalförpliktelser - moderföretaget

	2019	2018
Ställda säkerheter	Inga	Inga

Eventalförpliktelser

Borgensåtagande åt dotterföretaget APL Fastigheter AB, 100 mkr.

Väsentliga händelser efter

28 • räkenskapsårets slut

Riksdagen har gett regeringen i uppdrag att under 2020 besluta om kapitaltillskott till APL om högst 75 mkr. Regeringen tog i slutet av januari beslut att lämna 75 mkr i kapitaltillskott, vilket utbetalades till APL den 5 februari 2020.

TLV fick under våren 2019 i uppdrag från Socialdepartementet att se över utformningen av extemporetaxan och la fram sitt förslag om ny taxa den 15 januari 2020. Förväntat datum när de nya föreskrifterna för extemporetaxan börjar gälla är den 1 juli 2020.

APL har ett mycket viktigt samhällsuppdrag där varje oplanerat avbrott i vår produktion utgör en risk för våra kunder. APL har i dagsläget kapacitet och en flexibilitet inom organisationen för att möta utmaningarna, när det gäller spridningen av Covid-19. Vi följer utvecklingen mycket noga och har vidtagit ett flertal åtgärder för att kunna säkerställa tillverkning och leverans av extemporeläkemedel och lagerberedningar till den svenska sjukvården. Förutom detta så utvärderar vi och vidtar åtgärder för att hantera de finansiella effekterna av Covid-19.

29 • Betalda räntor och erhållen utdelning

Koncernen	2019	2018
Erhållen ränta	245	12
Erlagd ränta	-3 539	-3 163
Moderföretaget	2019	2018
Erhållen ränta	230	12
Erlagd ränta	-2 276	-2 063

30 • Likvida medel

Koncernen	2019	2018
<i>Följande delkomponenter ingår i likvida medel:</i>		
Banktillgodohavanden	1 233	1 993
	1 233	1 993
Moderföretaget	2019	2018
<i>Följande delkomponenter ingår i likvida medel:</i>		
Banktillgodohavanden	417	1 869
	417	1 869

Ovanstående poster har klassificerats som likvida medel med utgångspunkten att:

- De har en obetydlig risk för värdefluktuationer.
- De kan lätt omvandlas till kassamedel.
- De har en löptid om högst 3 månader från anskaffningstidpunkten.

Övriga upplysningar till

31 • kassaflödesanalysen

Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet m m

Koncernen	2019	2018
Avskrivningar	34 009	30 245
Nedskrivningar pågående investeringar	25 077	-
Rearesultat utrangering av anläggningstillgångar	-	3 384
Övriga avsättningar	-76	5 305
Kursdifferenser i likvida medel	17	-583
Övriga ej kassaflödespåverkande poster	-	-2
	59 027	38 349
Moderföretaget	2019	2018
Avskrivningar	23 389	20 823
Nedskrivningar pågående investeringar	1 455	-
Rearesultat utrangering av anläggningstillgångar	-	3 384
Övriga avsättningar	-76	5 305
Kursdifferenser i likvida medel	17	-583
Övriga ej kassaflödespåverkande poster	-	-1
	24 785	28 928

32 • Koncernuppgifter

Inköp och försäljning inom koncernen

Av moderföretagets totala inköp och försäljning mätt i kronor avser 3,1 (1,6) % av inköpen och 0 (0,1) % av försäljningen andra företag inom hela den företagsgrupp som företaget tillhör.

33 • Nyckeltalsdefinitioner

Bruttovinstmarginal:

Bruttoresultat / Nettoomsättning

Räntabilitet på eget kapital:

Årets resultat hänförligt till moderföretagets aktieägare / Genomsnittligt eget kapital hänförligt till moderföretagets aktieägare

Soliditet:

(Totalt eget kapital + 78,6 % av obeskattade reserver) / Totala tillgångar

Räntebärande nettoskuld:

Räntebärande skulder minskat med räntebärande tillgångar

Årsredovisningens undertecknande

Resultat och balansräkningarna ska föreläggas årsstämman för fastställande den 28 april 2020.
Den lagstadgade Hållbarhetsrapporten har godkänts av styrelsen.

Stockholm den 26 mars 2020

Johan Assarsson

Ordförande

Agneta Edberg
Ledamot

Britt Hansson
Ledamot

Eugen Steiner
Ledamot

Ulf Tossman
Ledamot

Susann Danielsson
Arbetstagarrepresentant

Erik Strandmark
Arbetstagarrepresentant

Jan Erneberg, Verkställande Direktör

Vår revisionsberättelse har lämnats den 27 mars 2020
KPMG

Ingrid Hornberg Román
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Apotek Produktion & Laboratorier AB, org. nr 556758-1805

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Apotek Produktion & Laboratorier AB för år 2019 med undantag för bolagsstyrningsrapporten på sidorna 20-25. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår på sidorna 13-47 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen och koncernredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets och koncernens finansiella ställning per den 31 december 2019 och av dessas finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Våra uttalanden omfattar inte bolagsstyrningsrapporten på sidorna 20-25. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och för koncernen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Väsentliga osäkerhetsfaktorer avseende antagandet om fortsatt drift

Utan att det påverkar våra uttalanden ovan vill vi fästa upp-

märksamhet på förvaltningsberättelsen av vilken det framgår att bolaget redovisar en förlust och ett negativt kassaflöde. Det framgår också av förvaltningsberättelsen att ledningen arbetar med att säkerställa den finansiering som erfordras för den fortsatta driften och att sådan finansiering inte var säkerställd vid tidpunkten för avgivandet av årsredovisningen. Dessa förhållanden tyder på att det föreligger en osäkerhetsfaktor som kan leda till tvivel om bolagets förmåga att fortsätta driften.

Annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen och återfinns på sidorna 1-12, 51-55 och 57-58. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen och koncernredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att de ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen.

Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare

sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.

- skaffar vi oss en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen och koncernredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen och koncernredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag och en koncern inte längre kan fortsätta verksamheten.

- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen och koncernredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen och koncernredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
- inhämtar vi tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom koncernen för att göra ett uttalande avseende koncernredovisningen. Vi ansvarar för styrning, övervakning och utförande av koncernrevisionen. Vi är ensamt ansvariga för våra uttalanden.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Apotek Produktion & Laboratorier AB för år 2019 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt

fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets och koncernens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av moderbolagets och koncernens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets och koncernens ekonomiska situation och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

Verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Revisorns granskning av bolagsstyrningsrapporten

Det är styrelsen som har ansvaret för bolagsstyrningsrapporten på sidorna 20-25 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Vår granskning har skett enligt FARs uttalande RevU 16 Revisorns granskning av bolagsstyrningsrapporten. Detta innebär att vår granskning av bolagsstyrningsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för våra uttalanden.

En bolagsstyrningsrapport har upprättats. Upplysningar i enlighet med 6 kap. 6 § andra stycket punkterna 2-6 årsredovisningslagen samt 7 kap. 31 § andra stycket samma lag är förenliga med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar samt är i överensstämmelse med årsredovisningslagen.

Stockholm den 27 mars 2020

KPMG AB, Ingrid Hornberg Román
Auktoriserad revisor

Hållbarhetsstyrning

Hållbart företagande - en självklarhet för vår verksamhet

Vi arbetar långsiktigt med att utveckla verksamheten för framtiden och vara ett hållbart företag. Under 2019 har vi fokuserat på säkerhet, hälsa och miljö samtidigt som vi arbetat hårt med den ekonomiska styrningen. Vårt hållbarhetsarbete omfattar miljö, arbetsmiljö, socialt ansvar och ekonomi. Det är en integrerad del av vår affärsplan och en viktig del av verksamhetsutvecklingen. Vi beaktar våra intressenters förväntningar samt krav från myndigheter och våra ägare. Vi är anslutna till FN:s Global Compact och "Fossilfritt Sverige". Vi har valt ut fem av FN:s globala mål som vi bidrar till och vi har formulerat fyra långsiktiga mål för hållbar tillväxt och lönsamhet med sikte på 2030. Vi har också tagit fram kortsiktiga mål inom våra strategier för hållbart företagande.

En intern utvärdering har visat att våra miljö- och arbetsmiljöcertifieringar inte ger oss något mervärde i förhållande till de resurser och kostnader vi behöver avsätta för detta varje år. Därför har vi under 2019 beslutat att inte längre certifiera APL inom miljö och arbetsmiljö.

Revisioner och löpande avvikelshantering identifierar förbättringsområden

Revisioner och löpande avvikelshantering ger värdefull information om brister och förbättringsområden samt vad som fungerar väl. APLs revisionsteam leds av Kvalitetschef som tillsammans med övriga i teamet har till uppgift att inspektera verksamheten utifrån Good Manufacturing Practice (GMP), samt ISO-standarderna ISO 13485 (Medicinteknik).

Hållbarhetsarbete redovisas enligt GRI

För nionde året i rad redovisar vi vårt hållbarhetsarbete enligt Global Reporting Initiative's (GRI) riktlinjer och från och med räkenskapsår 2018 enligt GRI SRS (Sustainability Reporting Standards), en global standard för hållbarhetsrapportering nivå

Core. Utifrån väsentlighetsanalysen har vi definierat 6 specifika standardupplysningar. Hållbarhetsredovisningen följer riktlinjerna för extern rapportering för företag med statligt ägande och är översiktligt granskad av tredje part, se revisorernas bestyrkanderapport på sidan 56.¹⁾

Om verksamheten

APLs verksamhet bedrivs i Sverige. Huvudkontoret ligger i Stockholm och produktionsanläggningar finns i Stockholm, Umeå, Göteborg och Malmö. Dessutom finns beredningsenheter vid sjukhus i Varberg, Uddevalla, Borås, Skövde och Göteborg.

Specifika standardupplysningar omfattar inte verksamhet i de lokaler som vårt dotterbolag APL Fastigheter AB hyr ut till externa hyresgäster och inte heller i de landstingsfastigheter där APL hyr lokaler. Specifika standardupplysningar om arbetsförhållanden och arbetsvillkor omfattar APLs anställda, men inte konsulter och inhyrd personal.

Vid frågor om APLs års- och hållbarhetsredovisning kontakta Ulf Skough, Marknadschef, via e-post: ulf.skough@apl.se

Påverkan

För APL det viktigt att hållbarhetsarbetet är en integrerad del av vår verksamhet och vårt erbjudande. Ett strukturerat arbete med hållbarhetsfrågor anser vi är en förutsättning för långsiktigt värdeskapande och därmed för långsiktig finansiell avkastning. APLs hållbarhetsstyrning handlar om att fastställa strategi, riktlinjer och övergripande mål. Våra policyer kvalitet, SHM (säkerhet, hälsa, miljö), sortiment, etik, personal, jämlikhet, varumärke och kommunikation, dataskydd, skatter, ekonomi och finans ligger till grund för vårt ställningstagande.

Styrning

Styrning av ekonomiska aspekter sker genom APLs policyer

för ekonomi, finans och skatter, vår strategi för hållbart företagande "Tillväxt och lönsamhet" (sid 10) samt genom specifika måttal och GRI. Styrning av miljöaspekter sker genom APLs policyer för SHM och etik, våra strategier för hållbart företagande "Effektiva flöden" (sid 10) och "Kvalitet i hela värdekedjan" (sid 10) samt genom specifika måttal och GRI. Styrning av sociala aspekter sker genom APLs policyer för SHM, personal och jämlikhet, våra strategier för hållbart företagande "Kvalitet i hela värdekedjan" (sid 10) och "Vinnande företagskultur" (sid 10) samt genom specifika måttal och GRI.

Utvärdering

I enlighet med APLs långsiktiga hållbarhetsmål går APLs ledning regelbundet igenom beslutsunderlag och Handlingsplaner i syfte att kort- eller långsiktigt minska APLs miljö-, arbetsmiljö- och samhällspåverkan.

¹⁾ Den översiktligt granskade hållbarhetsredovisningen tillika den lagstadgade hållbarhetsrapporten i enlighet med ÅRL kap 6, utgörs av sidorna 7, 9-10, 17, (varumärkesrisk), 18 (säkerhet/hälsa/miljö-risk), 19 (bedrägeririsk) samt 51-55 (bl.a. sid 54 anti-korruptionsrisk).

GRI-index

Standard	Generella upplysningar	Kommentar	Sida i ÅR
GRI 102	1 Organisationsprofil		
102-1	Organisationens namn		13
102-2	Viktigaste produkterna och tjänsterna		8
102-3	Lokalisering av organisationens huvudkontor		13, 51
102-4	Länder där verksamhet bedrivs		3, 8
102-5	Ägarstruktur och företagsform		20
102-6	Marknader som organisationen är verksam inom		3, 8
102-7	Organisationens storlek		3, 8, 55
102-8	Totalt antal anställda		55
102-9	Organisationens värde- och leverantörskedja		8, 9-10
102-10	Väsentliga förändringar i organisationen under perioden		5, 13-14
102-11	Försiktighetsprincipens tillämpning	Försiktighetsprincipen ligger till grund för hur arbetet med hållbar utveckling har utformats.	
102-12	Hållbarhetsinitiativ som organisationen skrivit under		9
102-13	Sammanlutningar som organisationen är medlem i		9
GRI 102	2 Strategi		
102-14	VD-ord		6-7
GRI 102	3 Etik och integritet		
102-16	Organisationens värderingar, uppförandekoder etc.		9-10
GRI 102	4 Styrning		
102-18	Redogörelse för företagets bolagsstyrning		20-22
GRI 102	5 Intressent relationer		
102-40	Organisationens intressenter		10, 51
102-41	Andel anställda som omfattas av kollektivavtal	Alla medarbetare exklusive VD	55
102-42	Tillvägagångssätt att identifiera intressenter		10, 51
102-43	Metod för intressentdialog		10, 51
102-44	Viktiga frågor för respektive intressentgrupp		10, 51
GRI 102	6 Redovisningens profil och omfattning		

Standard	Generella upplysningar	Kommentar	Sida i ÅR
102-45	Entiteter som ingår i redovisningen		51
102-46	Process för att identifiera innehåll		10, 51
102-47	Identifierade väsentliga hållbarhetsaspekter		10, 51-54
102-48	Effekter av förändringar i tidigare redovisad information		51
102-49	Väsentliga förändringar från föregående redovisning		5, 13, 14, 51
102-50	Redovisningsperiod		13
102-51	Publicering av senaste redovisningen	Mars 2019	
102-52	Redovisningscykel	Årligen	
102-52	Kontaktperson för frågor angående redovisningen		51
102-54	Redovisningsnivå		51
102-55	GRI-index		52-54
102-56	Extern granskning		56
Standard	Specifika upplysningar - Ekonomiska ämnen	Kommentarer	Sida i ÅR
GRI 201	Ekonomiska resultat		
GRI 103-1/2/3	Förklaring av väsentligt och avgränsningar/ Hållbarhetsstyrning/ Utvärdering av hållbarhetsstyrningen		9-10, 51
201-1	Skapat och levererat ekonomiskt värde		55
Standard	Specifika upplysningar - Miljöämnen		
GRI 305	Utsläpp till luft och vatten		
103-1/2/3	Förklaring av väsentligt och avgränsningar/ Hållbarhetsstyrning/ Utvärdering av hållbarhetsstyrningen		9-10, 51
305-2	Indirekta utsläpp av växthusgaser p.g.a. energianvändning, scope 2	Utsläpp via fjärrvärme har ökat med 31% mestadels pga fjärrvärmeverkens ökade utsläpp.	7, 55
305-3	Indirekta utsläpp av växthusgaser p.g.a. tjänsteresor och varutransporter, scope 3	Utsläpp via varutransporter har minskat med 43%. Utsläpp via tjänsteresor har minskat med 30%.	7, 55
Standard	Specifika upplysningar - Sociala ämnen		
GRI 405	Mångfald och jämställdhet		
103-1/2/3	Förklaring av väsentligt och avgränsningar/ Hållbarhetsstyrning/ Utvärdering av hållbarhetsstyrningen		9-10, 51
405-1	Sammansättning av styrelse och ledning samt uppdelning av andra anställda efter kön, åldersgrupp, minoritetsgrupptillhörighet och andra mångfalds-indikatorer		23-25, 55

Standard	Specifika upplysningar - Sociala ämnen		
GRI 406	Diskriminering		
103-1/-2/-3	Styrning		9-10, 51
406-1	Antal fall av diskriminering samt vidtagna åtgärder	APL har inte haft något konkret fall av diskriminering under 2019 (mål 0).	7, 54
GRI 414	Leverantörsbedömning		
103-1/-2/-3	Styrning		9-10, 51
414-2	Negativa sociala konsekvenser i försörjningskedjan och vidtagna åtgärder	Vi omber samtliga av våra leverantörer att signera vår Code of Conduct (uppförandekod). Cirka 3 % (ca 29 stycken) av APLs leverantörer från Asien är s.k riskleverantörer pga att de ej har signerat APLs uppförandekod eller kunnat hänvisa till egen. Risk föreligger då för negativa sociala konsekvenser. Denna indikator redovisas delvis detta året. Ambition ligger på att tydligare följa upp efterlevnaden.	54

RESULTATINDIKATORER

Ekonomisk data koncernen (tkr)	2019	2018	2017
Direkt tillskapat ekonomiskt värde			
Intäkter	1 299 662	1 475 634	1 437 627
Fördelat ekonomiskt värde			
Rörelsens kostnader	-1 006 320	-1 178 921	-1 088 652
Löner och ersättningar till anställda	-340 752	-345 718	-344 077
Betalningar till finansiärer	-3 539	-3 163	-1 985
Skattekostnader	-	-	-
Investeringar i samhället	-	-	-
Behållet ekonomiskt värde	-50 949	-52 168	2 913
Utdelning ägare	-	-	-
Skatt på årets resultat	1 796	2 363	2 260
Avskrivningar	-34 009	-30 245	-30 510
REDOVISAT RESULTAT ENLIGT ÅRSREDOVISNING	-83 162	-80 050	-25 337

Miljödata	2019	2018	2017
Indirekta utsläpp av koldioxid (ton)*			
Fjärrvärme från ej förnybara energikällor, Scope 2	242,8	184,8	233,2
Tjänsteresor från ej förnybara energikällor, Scope 3	70,5	100,3	125,8
Transporter från ej förnybara energikällor, Scope 3	37,7	65,9	57,1

Medarbetardata, antal			
Totalt antal medarbetare	549	545	591
Anställningsform			
Tillsvidareanställda	505	484	530
Visstidsanställda	44	61	61
Andel som omfattas av kollektivavtal (%)	100	99,8	99,8
Fördelning kön och åldersgrupper, antal			
Män	172	164	157
Kvinnor	377	381	434
Styrelse och ledning, fördelning män % / kvinnor %	60/40	564/36	43/57
Medarbetare under 30 år	77	80	76
Medarbetare 30-50 år	275	254	291
Medarbetare över 50 år	197	211	225

*Framtagen data avseende klimatpåverkan är förknippad med osäkerhet, vilket beror på såväl vetenskaplig osäkerhet kring mätmetoder som på osäkerhet i det data som mätmetoderna appliceras på.

Bestyrkanderapport

Revisors rapport över översiktlig granskning av Apotek Produktion & Laboratorier AB hållbarhetsredovisning samt yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten.

Till Apotek Produktion & Laboratorier AB, org. nr 556758-1805.

Inledning

Vi har fått i uppdrag av styrelsen och verkställande direktören i Apotek Produktion & Laboratorier AB att översiktligt granska Apotek Produktion & Laboratorier AB hållbarhetsredovisning för år 2019. Företaget har definierat hållbarhetsredovisningen som även är den lagstadgade hållbarhetsrapporten på sidan 51 i detta dokument.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att upprätta hållbarhetsredovisningen inklusive den lagstadgade hållbarhetsrapporten i enlighet med tillämpliga kriterier respektive årsredovisningslagen. Kriterierna framgår på sidan 51 i hållbarhetsredovisningen, och utgörs av de delar av ramverket för hållbarhetsredovisning utgivet av GRI (Global Reporting Initiative) som är tillämpliga för hållbarhetsredovisningen, samt av företagets egna framtagna redovisnings- och beräkningsprinciper. Detta ansvar innefattar även den interna kontroll som bedöms nödvändig för att upprätta en hållbarhetsredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att uttala en slutsats om hållbarhetsredovisningen grundad på vår översiktliga granskning och lämna ett yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten. Vårt uppdrag är begränsat till den historiska information som redovisas och omfattar således inte framtidsorienterade uppgifter.

Vi har utfört vår översiktliga granskning i enlighet med ISAE 3000 *Andra bestyrkandeuppdrag än revisioner och översiktliga granskningar av historisk finansiell information*. En översiktlig granskning består av att göra förfrågningar, i första hand till

personer som är ansvariga för upprättandet av hållbarhetsredovisningen, att utföra analytisk granskning och att vidta andra översiktliga granskningsåtgärder. Vi har utfört vår granskning avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten i enlighet med FARs rekommendation RevR 12 *Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten*. En översiktlig granskning och en granskning enligt RevR 12 har en annan inriktning och en betydligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i övrigt har.

Revisionsföretaget tillämpar ISQC 1 (International Standard on Quality Control) och har därmed ett allsidigt system för kvalitetskontroll vilket innefattar dokumenterade riktlinjer och rutiner avseende efterlevnad av yrkesetiska krav, standarder för yrkesutövningen och tillämpliga krav i lagar och andra författningar. Vi är oberoende i förhållande till Apotek Produktion & Laboratorier AB enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

De granskningsåtgärder som vidtas vid en översiktlig granskning och granskning enligt RevR 12 gör det inte möjligt för oss att skaffa oss en sådan säkerhet att vi blir medvetna om alla viktiga omständigheter som skulle kunna ha blivit identifierade om en revision utförts. Den uttalade slutsatsen grundad på en översiktlig granskning och granskning enligt RevR 12 har därför inte den säkerhet som en uttalad slutsats grundad på en revision har.

Vår granskning av hållbarhetsredovisningen utgår från de av styrelsen och verkställande direktören valda kriterier, som definieras ovan. Vi anser att dessa kriterier är lämpliga för upprättande av hållbarhetsredovisningen.

Vi anser att de bevis som vi skaffat under vår granskning är tillräckliga och ändamålsenliga i syfte att ge oss grund för våra uttalanden nedan.

Uttalanden

Grundat på vår översiktliga granskning har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att hållbarhetsredovisningen inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med de ovan av styrelsen och verkställande direktören angivna kriterierna.

En lagstadgad hållbarhetsrapport har upprättats.

Stockholm den 27 mars 2020

KPMG AB

Ingrid Hornberg Román
Auktoriserad revisor

Torbjörn Westman
Specialistmedlem i FAR

Ordlista

Bruttovinst och bruttovinstmarginal

Skillnad mellan nettoomsättning och varukostnader samt skillnaden uttryckt i procent mellan nettoomsättning och varukostnader.

CDMO

Contract Development & Manufacturing Organisation, Kontraktstillverkare.

CRO

Clinical Research Organisation

Fristående kontraktsforskningsorganisation som genomför hela, eller delar av, kliniska studier på uppdrag av en sponsor.

CTM

Clinical Trial Material, Kliniskt provningsmaterial.

Extemporeläkemedel

Ett läkemedel som inte finns kommersiellt tillgängligt men som behövs för vissa patienter inom sjukvården. Specialtillverkas utifrån förskrivarens bedömning av patientens behov.

Medeltal anställda

Beräknas enligt bokföringsnämndens rekommendation K3 och BFNAR 2006:11.

Räntabilitet på eget kapital

Årets resultat i förhållande till eget kapital.

Soliditet

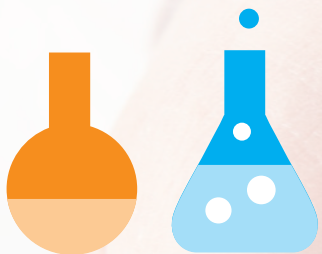
Eget kapital i förhållande till balansomslutningen.

Särläkemedel

Ett läkemedel som har utvecklats speciellt för att behandla en sällsynt sjukdom.

TLV

Tandvårds- & läkemedelsförmånsverket

APL är en av Europas största tillverkare av extemporeläkemedel och lagerberedningar. Vi är ledande kontraktstillverkare inom Life Science i Skandinavien och etablerad partner för tjänster och produkter till apotek. Med våra 475 medarbetare och fyra produktionsanläggningar har vi resurser för utveckling, analys och tillverkning av läkemedel. APL bidrar till läkemedel som förbättrar och räddar liv.

Läs mer på www.apl.se

Layout: P&B - Presentation & Branding AB
Fotograf: Christoffer Edling

*Tack för att du läst
APLs års- och
hållbarhetsredovisning
2019*